ტარტაროზი

№ 100 | კვირა, 15 მაისი 1927 წ. | № 100

სიცილ-ხარხარით განვლოთ მან საფეხური ასი;
მეგობრებს ახარებდა, მტრებს ასვა სიმწრის თასი.

დღეს ზეიმი აქვს დიდ ტახტზე ამაყად მჯდომელს,—
ორგულთა ხეთქავს გულზე და ატკბობს ყველა [illegible]

F-924

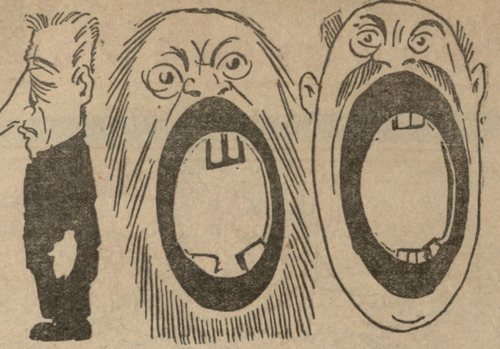

გამარჯვებულ კლასს, რომელმაც გმირულად გადაიტანა ნგრევის ხანა და მას შემდეგ შეუჩერებელ აღმშენებლობითი მუშაობას აწარმოებს, ესაჭიროება ჯანსაღი სიცილი.

რომელ ქვეყანას, რომელ კლასს აქვს კიდევ უფლება და საშუალება იცინოს მთელი გულით ისე, როგორც ჩვენ? არავის და არც ერთს. მაგრამ ჩვენი სიცილი არაა მხოლოდ სიცილი სიცილისათვის. მას აქვს აზრი და მიზანი.

როდესაც ჩვენ ვწერთ მუშების და გლეხების მეგობართა შესახებ, ჩვენ მხოლოდ ვამხელთ მათი მუშაობის ნაკლს. და ამას იმიტომ ვშვებით, რომ აღვნიშნოთ მათი შეცდომები და მომავალში ასეთი აღარ გაიმეორონ. ამ შემთხვევაში ჩვენ არა ვართ ბოროტი, ჩვენი ისარი გესლიანი არაა.

მაგრამ დაუნდობელი ვართ და ჩვენი ისარიც შხამით სავსეა მაშინ, როცა ვამხელთ პროლეტარიატის მტრებს. ჩვენთვის სულ ერთია ვინ იქნება ის—შინაური თუ გარეული. ჩვენ ვიცინით ამ შემთხვევაშიც და ამ სიცილს ორი შედეგი მოაქვს—მტერს ის ხვდება როგორც ლახვარი, მოყვარეს კი გულს უქარვებს და ამხიარულებს.

ვინ იცინოდა მაშინ, როცა პროლეტარიატი ხელ-ფეხ შებორკილი იყო? იცინოდა ის კლასი, რომელიც დავამხეთ ჩვენს ქვეყანაში. მისი სიცილი ემსახურებოდა იმ საქმეს, რომელიც ჩვენთვის იყო მხოლოდ ცრემლი.

რაოდენი განსხვავებაა ჩვენი მტრების სიცილსა და ჩვენი სიცილის შორის! ის იყო და არის სიცილი ნაძალადევი, რომელშიაც მკაფიოთ ისმოდა და ისმის გაბოროტება, გრძნობა თავის აღსასრულის.

ჩვენი სიცილია—სიცილი გამარჯვებული კლასის, ლაღი და ჯან-ღონით სავსე.

სიცილი ისეთივე ძლიერი საშუალებაა გამარჯვებულ პროლეტარიატის ხელში, როგორც სხვა მრავალი იარაღი, რომელიც ხელს უწყობს ჩვენს აყვავებას. რამდენად ჯანსაღია ცხოვრება, იმდენად უფრო ძლიერია სიცილი.

დღეს ჩვენ ვდღესასწაულობთ „ტარტაროზი“-ს მე-100 ნომრის გამოსვლას. შეძლებისდაგვარად ჩვენ ვემსახურებოდით და ვანხორციელებდით იმ მიზანს, რომელიც დასახული აქვს ამ ჟურნალს.

ალბად ჩვენ გვაქვს ნაკლი, მაგრამ შეგვიძლია ერთი რამით ვიამაყოთ: „ტარტაროზმა“ მტკიცე საძირკველი ჩაუყარა საქართველოს მშრომელი ხალხის ცოცხალ იუმორს. ძველი, იუმორის საქმეში დახელოვნებული ძალები, რომელთაც დღეს აღარ ეცინებათ, ჩვენ არა გვყავს—სამაგიეროთ ჩვენ თავი მოუყარეთ ახალ ცოცხალ ძალას. ამ ძალების გაძლიერება—ესაა ჩვენი უახლოესი მიზანი და ამით შევძლებთ ჩვენი ნაკლის ამოვსებასაც.

„ტარტაროზი“ უნდა იხედებოდეს საქართველოს მილიონიან მშრომელთა თვალით და ხედავდეს ყველაფერს, რაც გარშემო ხდება. ამას უფრო უნაკლოთ შევძლებთ იმ შემთხვევაში, როცა მეტი ახალი ძალა შემოიკრიბება ჟურნალის გარშემო.

ვესალმებით ჩვენს ძვირფას მკითხველებს. ვუსურვებთ მას კვლავინდებურად დაუღალავად იმუშაოს საბჭოთა საქართველოს აყვავებისათვის.

ჯანსაღი ცხოვრების პირობები უფრო გააძლიერებენ ჩვენს სიცილსაც.

გამარჯვებულ პროლეტარიატს აქვს სიცილის უფლება!

„ტარტაროზი“-ს რედაქცია.

„ტარტაროზი“-ს ფრონტი

„ტარტაროზი“-ს სათმარი ფრონტი მეტად ვრცელია. ეს ყველამ კარგად უწყის. საინტერესოა რეზიუმე გაუკეთოთ ამ ფრონტს, კონკრეტიულ ფორმებში ჩამოვაყალიბოთ იგი. „ტარტაროზს“ ბევრი მტერი ყავს, მაგრამ თვით „ტარტაროზი“ არის ბევრის მტერი და ამ მტრებს ებრძვის ყოველგვარ იარაღით. მართალია, სხვები მხოლოდ ემზადებიან ქიმიურ ომისთვის, მაგრამ „ტარტაროზი“ ახლავე ხმარობს ამ ქიმიურ საშუალებას და სწორეთ ქიმიის ნიადაგზე აწარმოებს ბრძოლას. ეს ქიმიური საშუალება არის... მელანი.

გიორგი ყურულიშვილი

ჟურ. „ტარტაროზი“-ს რედაქტორი

მე მოვიყვანდი აქ „ტარტაროზი“-ს ლაშქრის რიცხვს მაგრამ ერთი რომ ჩვენი ლაშქარი იმდენად უამრავია, რომ მისი დათვლა არ შეიძლება და მეორეც, როგორც ცნობილია, სტრატეგიული მოსაზრებითაც არ არის სასურველი ლაშქრის რიცხვის გამომჟღავნება.

ვის ებრძვის „ტარტაროზი“?

ი. ხინველი

(ტარტაროზი, ისელი, ქინქარი, ზმუკი)

ჟურ. „ტარტაროზი“-ს პას.-მგ. მდივანი

გამფლანგველი

ყველაზე უფრო „ტარტაროზი“ ებრძვის გამფლანგველს. თქვენ რომ თვალდა თვალ უყუროთ „ტარტაროზი“-ს და გამფლანგველის ჭიდილს. დარწმუნდებით, რომ ეს არის გადამწყვეტი ბრძოლა და აქ არავითარ იშკილს და აფიორრას არა აქვს ადგილი, როგორც ეს ხდება დაუმსახურებელ ტანტების ცირკში. ეს ბრძოლა დიდი ხანია გრძელდება და არა ერთი და ორი ასეული გამფლანგველი დაეცა სამარცხვინოთ. მართალია: კიდევ არიან დარჩენილი თითო-ოროლა ჩემპიონები, მაგრამ ისინიც მალე სამარცხვინოთ იბრუნებენ პირს გამსახლისაკენ.

ბიუროკრატი

შემდეგი ობიექტი გახლავთ ბიუროკრატი, რომელიც არც თუ ისეთი სუსტი მოპირდაპირე გამოდგა. იგი ნამდვილი იშკილისტია და კაცს რომ გონია, ეს არის დავამარცხე და გავანადგურეო, სწორედ მაშინ წამოყოფს თავს და სარმას გაკრავს. „ტარტაროზი“-ს და ბიუროკრატის ჭიდილიც კარგახანია დაიწყო და, როგორც თითონ ამ-

ს. ჯაფარიძე

ჟურ. „ტარტაროზი“-ს რედაქტორის მოადგილე

ბობს ჩვენი ჩემპიონი, ეს ბრძოლა კიდევ დიდ ხანს გაგრძელდება. ეს ჭიდილი მით უფრო ძნელია, რომ ამ შემთხვევაში ბიუროკრატს ეხმარება

პროტექცია

ქ-ნ პროტექციასთან ბრძოლა მეტად ძნელი გახდა, რას იზამთ: ნამდვილი დაჭიდება არ შეიძლება ქალბატონ პროტექციასთან, რადგანაც იგი გვევლინება მდედრობითი სქესის სახით და როგორც იცით, მდედრობით სქესთან ბრძოლა არ შეიძლება მიუხედავად ამისა, „ტარტაროზმა“ „ბარე ორჯერ“ კინწის კვრით გამოაგდო ჩვენი საბჭოთა დაწესებულებებიდან, მაგრამ ცბიერი პროტექცია, იმავე პროტექციის საშულებით ისევ შეძვრა დაწესებულებებში.

საქმის გამაჭიანურებელი

როგორც კი ბიუროკრატის დაძლევაზე მიდგება საქმე, მყის გამოდის ასპარეზზე საქმის გამაჭიანურებელი (რომელიც არბიტრის როლს თამაშობს) და დამაჯერებელი ხმით აცხადებს:

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩ ვ ე ნ ი ს ა ლ ა რ ო

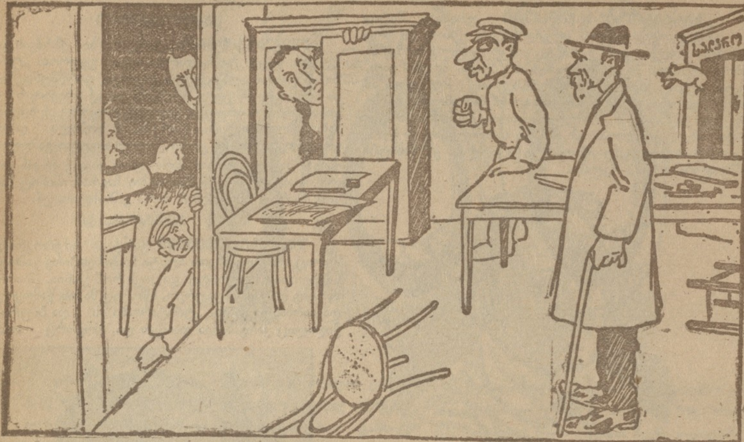

თუ როდისმე გაგიწყრათ
ფული—მაცხოვარი
და მიმართე კანტორას
ფულის ხარ მთხოვარი—

ახე დაგემართება:
შველა დაგემალება
და ღია სალაროდან
თაგვი მოგესალმება.

— ბატონებო, ჩემპიონები დაიღალენ, ჟადაც გავიდა, ჯობს შემდეგისთვის გადავდოთ ჭიდაობა.

მართალია, საზოგადოება ღელავს და მოითხოვს ჭიდაობის გაგრძელებას, მაგრამ საქმის გამაჭიანურებელს მაინც თავისი გაყავს და ჭიდილიც ჭიანურდება.

უთარო უგეგმაძე

შემდეგი მტერია უთარო უგეგმაძე, რომელიც ჩვენს დაწესებულებებში ზის და იქიდან ბომბებს ესვრის ჩვენს ფალავანს. უგეგმაძე დილიდან საღამომდე ქაღალდებს უზის და ათასგვარ სახარჯთავებს იგონებს, „ტარტაროზი"-ს სალაროდან უამრავი ფული გააქვს და მართლაც რომ უგეგმოთ ფანტავს. „ტარტაროზმა" მას მრავალჯერ აუწია ყური და მართლაც უგეგმაძე ცოტათი მოჭკვიანდა, თუმცა საბოლოოთ მოჭკვიანდება ჯერ კიდევ შორს არის.

ამწევაძე

ხულ იქნება რამოდენიმე თვეა რაც „ტარტაროზმა" დაუნდობელი ბრძოლა გამოუცხადა ფასების აწევას. სამისოდ მან გამართა კამპანია და შეუდგა ამ კამპანიის ჩატარებას.მართლაც,თითქოს რამოდენიმეთ შესაძლებელი გახდა ფასების დაწევა, მაგრამ არც ისე, როგორც ზოგიერთებს ეგონა.საქმე იმაშია,რომ კოოპერატიულ და სახელმწიფო ვაჭრობის მაღაზიებში მრავლად სხედან ფასების ამწევაძეები, რომლებიც ხელს უშლიან ფასების შემცირებას. იყო ისეთი კურიოზული შემთხვევებიც, როცა „ტარტაროზი" უხერხულ მდგომარეობაში ჩავარდა, მაგალითად: „ტარტაროზმა" დააბეჭდვინა უშველებელი ფურცლები წარწერით: „ფასები მნიშვნელოვნად დაკლებულია". ეს ფურცლები გააკრა კოოპერატივებში და როდესაც, ერთ დღეს მუშკოოპში შევიდა ჩითის საყიდლად. მას ათშაურიანი ჩითში ორმოცდა ცხრა კაპიკი გადაახდევინეს. მიუხედავათ ამისა, ფურცლები „დიდმნიშვნელოვანი დაკლებით" მაინც იქნა დატოვებული მაღაზიებში.

მაჭარი

მაჭარს,—კერძო ვაჭარს „ტარტაროზმა" მართლაც სასტიკი ბრძოლა გამოუცხადა და პირდაპირ თავზედი აწყევლინა. ამ ბოლო დროს ისევ „ნალოგები" დააწვა ვაჭარს ზურგზე, რომ იგი ძლივსღა სუნთქავს. მიუხედავად ამისა, იგი მაინც სუნთქავს; თუმცა ბრძოლის უნარი მაინც შერჩა.

კულაკი

კულაკთან ბრძოლამ საქმე გაუჭირვა ჩვენს ფალავანს: კულაკი, როგორც იცით, მეტად „ხიტრი" ვინმეა და გაჭირვების დროს ბუჩქებში იმალება. საბჭოთა არჩევნებზე კულაკი სასტიკად დამხარცხდა.

ახლა კულაკი ისევ კულაკობს სოფლად და ბრძოლის დროს ზოგიერთ თემალმასკომის თავმჯდომარესაც აშველებს, მაგრამ ბოლოს და ბოლოს მისი მარცხიც აუცილებელია.

ბურჟუაზია

— **ვოტ იშკილისტ!**—წამოიძახა ერთხელ „ტარტაროზმა, როცა იგი ჭიდაობიდან რედაქციაში დაბრუნდა:

— რაშია საქმე?—ვკითხე მე.

— რაშია და ამ ჩემბერლენმა საქმე გააჭირვა. ის, ის იყო სარმა გაუკეთე და შანხაიდან პირდაპირ ავსტრალიაში უნდა მოედინა ბრაგვანი, რომ ამ დროს ის სახე ძაღლი ჩან-კაი-ში გამოტყვრა და კუდში მტაცა ხელი. (იშკილ!)

— თქვენისთანა მეომარისთვის იშკილები არაფერია —დავამშვიდე მე.

— რასაკვირველია არაფერია, მაგრამ ამ ბურჟუაზიასთან ბრძოლაში საქმე გაჭიანურდა, ნამდვილი ბიუროკრატიზმი გამოდის.

— მერე ახლა რას აპირებთ?

— რას და... ბრძოლას! ამ მოკლე ხანში დავნიშნავ გადამწყვეტ შეჯახებას და მაშინ ნახე მისი სეირი.—მიპასუხა ჩემპიონმა.

ალლარ-ალლარხან

„ტარტაროზი"-ს ობობას ქსელი

გადავუხლართე მე ამგვარი ქსელები
ვხედავ მსხვერპლი, უხვია და მრავალი,
ვით ობობა როჯულს გავაცლი ამ მუშებს,
ამას ითხოვს ჩემიდან მომავალი.
ჩემს ფართო ქსელს ვერ აცდა ვეღარავინ:
ჩემბერლენი, ბრიანიც შიგ გაბმულა,
მუსოლინი, პილსუდსკი და სხვაც ბევრი
ცოცხალმკვდრები როგორც სულ განაბულან.

ტარტაროზის მაძიებელი

სცენა „ტარტაროზის" რედაქ. ციაში

სცენა წარმოადგენს „მუშა"-ს და „ტარტაროზის" რედაქციის — ერთ ოთახს. ერთი მეორეზე მიყოლებით ექვსი მაგიდა; ერთ მაგიდასთან ზის „მუშა"-ს მდივანი, მეორესთან— „ტარტაროზი"-ს ხელმძღვანელი, მე-

ე. ტოროტაძე
(კოლონა)
ჟურნ. „ტარტაროზი"-ს თანამშრომელი).

სამესთან—მხატვარი შმერლინგი, მეოთხესთან— „მუშათა ცხოვრების" გამგე,—მეექვსესთან თავმოყრილი არიან მუშკორები. ხმამაღლა ლაპარაკობენ. მაგიდაზე აყარებელი ქაღალდები ჰყრია უწესრიგოთ; ოთახში კუთხიდან კუთხეში დიდი-მოდის მხატვარი დონი და ადგილს ეძებს სამუშაოთ. ოთახში მძიმე ჰაერია. გაისმის ტელეფონის ზარი. მდივანი იღებს ტელეფონის მილს.

მდივანი: აა? ვინ გნებავთ? ტარტაროზი? აქ არის აქ.. ამხანაგებო!

ჰ. ამირალოვი
(ვინმე)
(ჟურნ. „ტარტაროზ"-ის თანამშრომელი).

(მიმართავს მუშკორებს) ცოტა სიწყნარე, თორემ ასე მუშაობა შეუძლებელია. აღარც ტელეფონში ისმის რამე, აღარც წაკითხულის გაგება, შეიძლება, ისე გამომილაყა თავი ამდენმა ხმაურობამ.

1-ლი მუშკორი: (აღელვებული) არც ჩვენ შეგვიძლია, ამხანაგო ერასტო ასეთ პირობებში მუშაობა. კაცო ჩვენს სერიოზულ წერილებს ხომ აღარ ბეჭდავთ და აღარა; „ტარტაროზში" მაინც დაგვითმეთ რამოდენიმე გვერდი.

მდივანი: დამშვიდდით ამხანაგებო. ახლა ამის შესახებ ლაპარაკის დრო არ არის, ხომ ხედავთ რამოდენი სამუშაო გვაქვს. მაგ საკითხს სარედაქციო კოლეგიის სხდომაზე დავსვამ და როგორმე მოვაგვარებთ...

1-ლი მუშკორი: ეე, ჩემო ძმაო, ვითომ ჯერაც არ დაგისვამთ, აი! მერე

ს. ფაშალიშვილი
(ფარსადან, თარსი)
ჟურნ. „ტარტაროზი"-ს თანამშრომელი.

რა გამოვიდა? არაფერი. ე კაცი (მიუთითებს „ტარტაროზი"-ს ხელმძღვანელზე) იძახის თუ—თქვენი იუმორი არ ვარგა, მახვილი სატირა არის საჭირო; თუ ასეა, გვასწავლეთ თქვე დალოცვილებო და მერე თუ ვერ დავსწეროთ რიგიანი, პირში ჩაგვაფურთხეთ.

„ტარტაროზი„-ს ხელმძღვანელი: არც ასეა საქმე, როგორც ლაპარაკობთ; მე კატეგორიულად ვაცხადებ, რომ „ტარტაროზში" მოთავსებულ მასალების უმეტესი ნაწილი სწორედ მუშებს ეკუთვნის; მაგრამ ეს ოჯახაშენებულები ნამეტან ბევრს სწერენ, იმდენათ ბევრს, რომ „ტარტაროზში" კი არა, ჯოჯოხეთშიც არ ჩაეტევა.

მე-2-რე მუშკორი: ისე აშენდა შენი ოჯახი. უფსკერო გოდორში როგორ ჩასტევ ხოლმე?

„მუშა"-ს მდივანი: ახლა გვაცალეთ, ამხანაგებო, და პატიოსან სიტ-

გრ. ბუაჩიძე
(სინემატო, სინ-ტო)
ჟურნ. „ტარტაროზი"-ს თანამშრომელი).

ყვას გაძლევთ, რომ ამ საკითხს ისე მოვაგვარებთ, როგორც თქვენ გესიამოვნებათ. გვაცალეთ თქვენი ჭირიმე მუშაობა. (შემოდის ასოთ-ამწყობი).

ასოთ-ამწყობი: (მივარდება მდივანთან) მასალები, კაცო, მასალები! ორი საათია მანქანები გაჩერებულია.

„მუშას" მდივანი: ამხანაგებო! ხომ გესმით, მასალებს გვთხოვენ.

მე-3 მუშკორი: ა, კაცო, მასალებს თუ გთხოვენ, მასალების მეტი რა გაქ-

შ. გომართელი
(გორისელი)
ჟურნ. „ტარტაროზი"-ს თანამშრომელი).

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჯიბე და უბე სულ მასალებით არ გაქ გამოტენილი? აიღე და მიეცი.

მდივანი: მაგ მასალებს კიდევ ბევრი მუშაობა უნდა, თქვენ კი ამის საშუალებას არ გვაძლევთ. ისაკი! (მიმართავს „ტარტაროზის" ხელმძღვა-

პ. ლორია
(პ. ოგოლი, გლიკვი)
ჟურნ. „ტარტაროზი"-ს თანამშრომელი.

ნელს)—კაცო რამდენჯერ გითხარი, ეს შენი მაგიდა აქედან მომაშორე-მეთქი, შენ კი ყურსაც არ იბერტყავ. თაფლი მაცხია თუ რაა, შე კაცო, რომ აღარ მშორდები!?

„ტარტაროზის" ხელმძღვანელი: წავიდოდი, მარა იმ ოხერ ოთახში ისე ცივა, თითქო საყინულე იყოსო.

(შემოდის ქართულად თავმორთული დედაკაცი, შუახნის, ცოტა შეჩერდება, ოთახში მყოფებს სათითაოდ დაათვალიერებს და მხატვარ შმერლინგისაკენ გაექანება).

თავმორთული დედაკაცი: (შმერლიგს)—ტარტაროზი თქვენა ხართ, არა?

შმერლინგი: (მიმართავს „მუშა"-ს მდივანს) ჩტო ონა ხოჩეტ ერასტ?

კ. თავზერიძე
(კოსტაიძი)
ჟურ. „ტარტაროზი"-ს თანამშრომელი).

მდივანი: რა გნებავთ, დედი, ვის ეძებთ?

დედაკაცი: აი, დედა ღვთისა გაუწყრეს, აი ამის თავს და ტანს, როგორც მაგან გამიმწარა სიბერის დღენი.

მდივანი: ვინ დედი, ვინ გაგიმწარა?

დედაკაცი: აი, ამ დასამიწებელმა (შმერლინგზე უთითებს), ყველიერის ბერკას რომ მიუგავს თავი.

მდივანი: რა დაგიშავა დედი მაგ კაცმა?

შმერლინგი: (ცოტა შეშფოთებით), ჩტო ონა ხოჩეტ, ერასტ?

მდივანი: რაშია საქმე, გამაგებინე მოქალაქევ?

დედაკაცი: ჯერ ეს მითხარით, თქვენში სტარში რომელია?

მდივანი: რედაქტორი გნებავთ?

დედაკაცი: მე რა ვიცი, რედაქტორია თუ დილექტორი! მე ტარტაროზი მინდა, რომელმაც დამღუპა და დამაქცია.

მდივანი: ტარტაროზს აქ ვერ ნახავთ; არის ტარტაროზის ხელმძღვანელი (მიუთითებს) მიბრძანდით და მოელაპარაკეთ.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: ბრძანეთ დედი. რა გნებავთ?

ნ. შენგელია
(ჭაინელი ბზიკი)
(ჟურნ. „ტარტაროზ"-ის თანამშრომელი).

დედაკაცი: (თავიდან ფეხებამდე ათვალიერებს ტარტაროზის ხელმძღვანელს)—აი მეხი კი დავაყარე მაგასაც და მაგის ხელმძღვანელობასაც. ჯერ სახეზე ბუსუსიც არ ამოსვლია და მაგის ხელმძღვანელობა რა იქნენება! აკი გითხარით, მე სტარში მინდა-მეთქი! მაგას როგორ ვეტყვი ჩემს საიდუმლოებას. (შმერლინგს ხელში მისჩერებია). ეს არის სწორედ, ეს, ვერ ხედავთ, როგორ ხატავს! ჩემი ანიჩქაც მაგის დახატული იქნება მაგას რაღა ლაპარაკი უნდა. ეი, ბებერო, რომელ უსტავის ძალით დახატე შენ ჩემი ერთად-ერთი ქალი, და „ტარტაროზში" ჩაავდე?

შმერლინგი: ჩტო ონა ხოჩეტ ერასტ?

მდივანი: დედი, თავი გაანებე მაგ კაცს. ეს არაფერ შუაში არის; მაგ მხატვარია და მეტი არაფერი. თუ მოლაპარაკება გნებავთ, ხომ გითხარით, აი, იმ ახალგაზრდას მოელაპარაკეთ-მეთქი.

დედაკაცი: ვერ მოგართვით ბადრიჯანი! მე მაგისთანა ბალნებთან მო-

ლადო მაჭავარიანი
(ოდილმადი)
ჟურ. „ტარტაროზი"-ს რედაქციის თანამშრომელი).

სალაპარაკებელი არაფერი მაქვს. მე ზაკონ და სამართალს მივაგნებ. ჩალით ხომ არ არის დახურული ქვეყანა, ხომ ჩემს აზიზად გამოზრდილ ქალს ასეთ აბიდას აყენებენ და ქვეყნის ყბაში აგდებთ. (სტირის) ახლავე წავალ ფილიპესთან, მიხასთან, მა-

ალ. მაღულარია
(ალლარ-ალლარსან, ტერსიტი)
ჟურნ. „ტარტაროზი"-ს თანამშრომელი).

ტარტაროზის გმირი

ლევარსი როხო-ჩაძე
(ნამდვილი სურათი)

მიასთან და იგინი მოგთხოვენ პასუხს. (გადის).

მდივანი: მადლობა ღმერთს, წავიდა! ისაკი, გაიტანე შენი მაგიდა აქედან, თორემ რომ მოვიქნევ, მგონი, ვერის ხიდს გადავაცილო!

ახოთ-ამწყობი: მასალები მომეცი, კაცო, მასალები! ამდენი სტაიანკა იქნება? ხომ დაიქცა ჩვენი წარმოება!

მდივანი: აი დააქციოს ჩემმა გამჩენმა ისაკის ოჯახი! მასალა როგორ მოგცე, როცა მუშაობის საშუალებას არ მაძლევენ?! (შემოდის ორი ახალგაზრდა ქალი).

1-ლი ქალიშვილი: (მიმართავს „მუშას" მდივანს):სკაჟიტე, პოჟალუისტა, გდე ია მოგუ ვიდეთ ტოვარიშჩა ტარტაროზ?

მდივანი: ტარტაროზს აქ ვერ ნახავთ, აქ არის ტარტაროზის ხელმძღვანელი (მიუთითებს ხელმძღვანელზე).

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: რა გნებავთ?

1-ლი ქალი: ქართულად შეიძლება?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: რა საკვირველია!

1-ლი ქალი: ია ხოტელა სვამი პოგოვორით ოტნოსიტელნო მოიხ სტიხოვ.

ტარტა.ოზის ხელმძღვანელი: ბრძანეთ.

1-ლი ქალი: ტო ესთ, ია ხოტელა უზნათ, პოიდუტ ლი მოი სტიხი ვვაშ ჟურნალ?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: ეს ლექსის თვისებაზეა, მის ავკარგიანობაზეა დამოკიდებული. ვნახოთ, აქა გაქვთ?

1-ლი ქალი: და. ნო ნეუდობნო ვპრისუტსტვიი პოსტორონნიხ ლიუდეი ოგლაშათ ინტიმნოე პროიზვედენიე.

ტარტაროზის ხლემძღვანელი: დასტოვეთ და მე წავიკითხავ მარტოდმარტო, თავისუფალ დროს.

1-ლი ქალი: არა, მე მინდა პასუხი ახლავე გავიგო. გნებავთ მე წავიკითხავ.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: წაიკითხეთ.

1-ლი ქალი (გახსნის რედიკიულს, ამოიღებს დაწერილ ქაღალდს). ეტო ოდნო სტიხოტვორენიე, ტაკ სკაზათ, ვ სოვრემიონომ სტილე. ამას გარდა კიდევ ბევრი მაქვს დაწერილი. კითხულობს მორცხვად, ხმა-დაბლათ);

მოღალატეს (იზმენნიკუ), ასე
ითქმის ხომ ქართულად?
შენ გაზაფხულის ბულბული ხარ,—
(ტო ესტ, სოლოვეი)
მე კი მაისის (მაისკაია) ვარდი.
როცა გნახე, მსწრაფად შე-მი-ყვარდი.
მე მეგონა (ზნაჩიტ, დუმალა) შენც გიყვარდი,
შენ კი თურმე სხვას უყვარდი.
(ნუ, კონეჩნო, ონ ნე ვინოვატ, ნო ვსე ჟე, ნადო ეგო, ტაოს!)
როგორ ფიქრობ ჩემო მწველო,
გინდ სიცოცხლე (ზდეს ოჩენ ინტერესნო) გამომწველო.
მე ვერ დაგივიწყებ,
არც ტირილს დავიწყებ.
ჩეროეზ კურუ... უ-მ-რ-უ...

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: (ღიმება) სულ ეს არის?

მე-2რე ქალი: ვ ეტომ სტიხოტვორენიი და ნო დუშევნოე სოსტოიანიე ჟენშჩინი, კოტორაია ისპიტივაეტ,

ევ. გოგიჩაშვილი
ჟურნ. „ტარტაროზი"-ს შიკრიკი

მეგობრული შარჟი

ფარსადანი

ტაკ სკაზათ, სტრადანიე ოტ იზმენი...

1-ლი ქალი: ნე ნასტოაიაშჩეი იზმენი, ა ვოტ, ტაკ სკაზათ...

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: რა თქმა უნდა, ძლიერ კარგია...

1-ლი ქალი: ტი სლიშიშ, ნინა?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: მაგრამ, ნამეტანი ტრაღიკული მომენტებით არის აღსავსე... და...

1-ლი ქალი: სოვერშენნო ვერნო, ია ეტო პონიმაიუ.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: ამიტომ ჩვენს ჟურნალში ის ვერ დაიბეჭდება. მოგვაწოდეთ სხვა რამ იუმორისტული.

1-ლი ქალი: ოტლიჩნო! ია პროსტო ხოტელა უზნათ, ვაშე ავტორიტეტნოე მნენიე ოტნოსიტელნო მოიხ პისატელსკიხ სპოსობნოსტეი. (გმადლობთ, მშვიდობით! (ხელს ართმევს ტარტაროზის ხელმძღვანელს... (შემოდის შუა ხნის კაცი, სახლის პატრონი; გაჩერდება შუა ადგილას).

სახლის პატრონი: ვინ არის აქ ტარტაროზი?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: რა გნებავთ?

სახლის პატრონი: (ხმა მაღლა) ისა რომ, შენ ხარ ჩემი ბატონი, მდგმურებმა ამიკლეს, დაუჟინიათ რაღაც დეკრეტი და რაც იქ სწერია, იმაზე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მეტს არ მაძლევენ სახლის ქირას. ახლა თქვენ უნდა მიშველოთ რამე. დახატეთ ჩემი მდგუმურები „ტარტაროზში" ისე, რომ ისინი ყოველ დღე

ო. შმერლინგი (შლინგი)
ჟურ. „ტარტაროზი"-ს მხატვარი

ქეიფობენ, სვამენ, სჭამენ, მე კი—სახლის პატრონს შიმშილით კუჭი მიხმება; დახატეთ ჩემი კუჭიც, გამხმარი კუჭი, ფიქრი ნუ გაქვთ. მეტადრე კარგათ დამიხატეთ ერთი მდგმური, ჩემი ამშენებელი—კომუნისტი, პასუხისმგებელი, რომელიც ყოველ დღე ავტომობილით დაბრძანდება სამსახურში, რომელმაც ექვსი ცოლი გამოიცვალა, სახლის ქირას კი კაპიკსაც არ იხდის და ასე მეუბნება—სადაც გინდა, იქ იჩივლეო. აი, მეც ვჩივი თქვენთან. მისი სახელია—ალმასხან, გვარი,—ქიტაუტაძე.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: დაგვიტოვეთ მასალები და გადავცემთ რედაქციას.

სახლის პატრონი: (ჯიბიდან იღებს და მაგიდაზე ალაგებს ფოტოგრაფიულ სურათებს. რაღაცას ჩუმად ელაპარაკება ტარტაროზის ხელმძღვანელს, ხელს ართმევს და გადის).

ასოთ-ამწყობი („მუშას" მდივანს): მასალები, ამხანაგო, მასალები! მუშები უსაქმოდ დგანან და სტაიანკას სწერენ.

მე-2 მუშკორი (მიმართავს მდივანს) ა, კაცო მასალები, მიეცი რამე. ასასივით რომ დაგდგომია თავზე ორი საათის განმავლობაში! (შემოდის ალმასხან ქიტაუტაძე).

ალმასხანი: გამარჯობათ ამხანაგებო, ტარტაროზის ნახვა მინდა, ხომ შეიძლება?

ტარტაროზის ხლემძღვანელი: რა გნებავთ, ამხანაგო?

ალმასხანი: მე გახლავართ ალმასხან ქიტაუტაძე, სტარი კომუნისტ, ნიკოლაევსკის ვრემენ! ეჰ, რამდენი ვიბრძოლე, ხან აქ, ხან აზერბეიჯანში, ხან თურქესტანში, რუსეთში, უკრაინაში. ახლა აქ გადმომიყვანეს და კომუნხოზში ვმუშაობ; ვებრძვი ბიუროკრატიზმს, სკლოკნიჩესტვოს, მექრთამეობას, სლოვომ, ყოველგვარ ბოროტებას, რომელიც ხელს უშლის სოციალისტურ მშენებლობას; მაგრამ რა გამოვიდა, ვინ მაგდებს რამეთ! სხვას რომ თავი დავანებოთ, სახლის პატრონმა ისე გამიჭირვა საქმე, რომ ლამის არის მოთმინება დავკარგო. კაცი, ატვეტსტვენი თანამდებობაზე ვმსახურობ, დღეში სულ რომ ცოტა ვსთქვა, ხუთი—ექვსი მოხსენების დაწერა მიწევს, ბარე ოთხ—ხუთ კრებაზე უნდა გამოვიდე დღეში. ცხადია, ამას უნდა მომზადება. მომზადებას კიდევ მყუდრო, მშვიდობიანი ცხოვრება. ხომ ასეა, ამხანაგო? მერე რაფერ გინდა, როცა სახლის პატრონი არ მასვენებს, წარა-მარა მეჩხუბება, მეღრინჭილება, ხან უბორნაიას მიკეტავს, ხან პადიეზდს, ია ეტოგო სუკინსინა ვ ტარტაროზი ხაჩუ პომესტით! იქნებ ჭკუა ისწავლოს...

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: რა

მარიამ
ჟურ. „ტარტაროზი"-ს მხატვარი

გვარია თქვენი სახლის პატრონი?

ალმასხანი: კუპატაძე.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: აქ იყო ამ წუთს. თქვენზე საჩივარი შემოიტანა, სახლის ქირას არ იხდისო, წესრიგს არღვევსო. თქვენი სურათიც მოიტანა და ითხოვა „ტარტაროზში" ჩააგდეო.

ალმასხანი: (აღშფოთებული), ვოტ მაშენიკ, სუკინსინ! ია ემუ ზადამ...
(დაავლებს ქუდს ხელს და გარბის).
(შემოდის ალიო ხამარდაძე).

ხამარდაძე: ტარტაროზის ნახვა როდის, ან სად შეიძლება?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: არსად და არასდროს.

ხამარდაძე: ვითომ და რატომაო.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: იმიტომ, რომ აქ არ არის.

ხამართაძე: თუ არ არის, მაშ როგორ და გამოდის მისი ჟურნალი, ან როგორღა სჭრის საქვეყნოთ თავს ჩემისთანა პატიოსან ადამიანებს?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: მაინც რა გნებავთ? რატომ ხართ უკმაყოფილო?

ხამარდაძე: ის მიბრძანეთ, ოა დავაშავე, რომ თქვენს ჟურნალში გამომჭიმეთ ბიუროკრატებთან ერთად?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: რამდენათაც მახსოვს, ჩვენ ჟურნალში არც თქვენი სახელი ყოფილა მოთავსებული და არც თქვენი სურათი.

ხამარდაძე: აბა, ეს ვინ ეშმაკია, აქ რომ გამოგიხატავთ, (უჩვენებს ტარტაროზის საგანგებო ნომერს).

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: ყოველ შემთხვევაში თქვენ ეს არ უნდა იყოთ.

ხამარდაძე: ტოჩი-ტოჩათ, რასაკვირველია, მე არ მგავს ეს ბიუროკრატი, მაგრამ ქვეყანა ლაპარაკობს, სამსახურშიც ლაპარაკობენ და მეც დარწმუნებული ვარ, რომ ამის დამხატავს მე ვყავდი მიზანში ამოღებული.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: ტყუილად გგონიათ ასე. ჩვენ თქვენ ვერც კი გიცნობთ.

ხამარდაძე: თქვენ ვერ მიცნობთ, მაგრამ აი, ის ბებერი (მიუთითებს შმერლინგზე), ხატაველ კატასავით რომ დაუჭყეტია თვალები, ძალიან კარგად მიცნობს, სწორედ იმის დახატულია ეს სურათი.

შმერლინგი: ჩტო ვი გოვორიტე, ტივარიშჩ?

ხამარდაძე: ვი მენია ზნაეტე?

შმრელინგი: ი ზნათ ნე ხოჩუ!

ხამარდაძე: ეე, რა უნდა ველაპარაკო თქვენისთანა უსაქმურებს. სჯობია ჩქარა წავიდე აქედან, თორემ როგორც ვატყობ, ხელად გადაიღებენ ჩემს ნამდვილ კარტიჩკას. (მიდის. შემოდის ლეო ესვანჯია. მიმართავს ტარტაროზის ხელმძღვანელს).

ესვანჯია: ამხანაგო, ერთი ლექსი მოვიტანე და უნდა დამიბეჭდო „ტარტაროზში".

დ. ნაცვლიშვილი (დონი)
ჟურ. „ტარტაროზი"-ს მხატვარი

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: დატოვეთ და ვნახოთ.

ესვანჯია: კაი სანახავი კია და თუ ნახვა გინდა, ახლავე ნახე (აძლევს დახერილ ქაღალდს. შემოდის სევასტი კორკოტაძე).

კორკოტაძე: რედაქტორი აქანეა?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: არ გახლავთ, რა გნებავთ?

კორკოტაძე: რაცხა სამასხარო წერილი მაქ დასაბეჭდი და მოლაპარაკება მინდოდა ლედაქტორთან.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: დასტოვეთ, ამხანაგო და ვნახავთ.

კორკოტაძე: ამას ნახვა არ უნდა, კაი რომ არის ქე ვიცი, მაგრამ გევიგი—რაცხა ფარას იძლევიანო და მიტომ ჩამოვედი აქანე ჩოხატაურიდან.

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: ახლა არაფრის თქმა არ შემიძლიან, დატოვეთ და ვნახავთ.

კორკოტაძე: რეიზა არ შეგიძლიათ ამხანაგო, დამუნჯდი თუ რაფერ არის შენი საქმე?

ახოთ-ამწყობი: (ახლა „ტარტაროზის"-ს ხელმძღვანელს მივარდება), კაცო, მასალა მინდა, მასალა. ხვალ-ზეგ მეასე ნომერი უნდა გამოვიდეს ხომ?

ტარტაროზის ხელმძღვანელი: დიახ, უნდა გამოვიდეს, ისიც ოცდა თორმეტი გვერდი.

ახოთ-ამწყობი: მამის სული წამიწყდეს, თუ ერთი სტრიქონი აგიწყო. კაცო, გამოსვლის წინ დღით რომ მომაყრი ყველაფერს, არ იცი, რომ ვერ მოვასწრობთ? ახლა კი სტაიანკა სტაიანკაზე მიდის და იწერება საათები. აშენდა კაიტანჯიანის ოჯახი და ის არის.

ესვანჯია: და კორკოტაძე: (ერთად). ამხანაგო, რაფერ იქნება ჩვენი საქმე?

„ტარტაროზის" ხელმძღვანელი: დაუცადეთ მე-100 ნომრის გამოსვლას და გაიგებთ.

შემოდის....

(დასასრული „ტარტაროზის მე-1000 ნომერში).

კოლონა.

ჩვენი კანტორის გამგე

მეგოგრული შარჟი

ნომერი 100

ასი. ასმა.
ასით. ასზე.
მე ვნატრობ და
ვამბობ ასე:
—აწ გვენახოს „ტარტაროზი"
კვლავ ნომერი
მეათასე!
მტერს—
არ მოსწონს მისი სიტყვა
და
ბრაზდება ზოგჯერ მეტათ?
—ეს მოვლენაც გამოდგება
„ტარტაროზი"-ს
ბარომეტრათ!
ცრემლში ნალეს
ნაღვლეს ანთხევს
„ტარტაროზი"
ბევრის თავზე?
დამერწმუნეთ:—ესეცაა
„ტარტაროზის"
სილამაზე!
ეს მიბრძანეთ:
—რათ ვიყიდი
ისეთ გაზეთს
ან და ჟურნალს—
რომელიც მტერს—არ გაგმირავს,
მოყვარეს კი
—არ განკურნავს?
„ტარტაროზი" უყვართ
მუშებს,
„ტარტაროზი"—
მოსწონთ გლეხებს,
და სხვა ვინმე თუ გვიწყრება—
დაე, გასწყრეს—
ამ ჩვენს ფეხებს!
ასი. ასმა.
ასით. ასზე
მე ვნატრობ და
ვამბობ ასე:
—აწ გვენახოს „ტარტაროზი"
კვლავ ნომერი
მეათასე!

უჩარდია.

„ტარტაროზი“-ს № 100 გამო

პ. მ. საყვარელიძე

ჟურ. „ტარტაროზი“-ს დამაარსებელი და პირველი რედაქტორი

„ტარტაროზი“-ს მეასე ნომერი გამოდის.

მე მინდა მხოლოთ მისი პირველი ნომერის გამოსვლის შესახებ ვთქვა ცოტა რამ.

ალარ მახსოვს ხეირიანათ, მგონი 1924 წლის დამლევს იყო, „მუშა“-ს რედაქციის რამოდენიმე თანამშრომელს დაებადა აზრათ იუმორისტული ჟურნალის გამოცემა. მაგრამ ამ განზრახვას თავიდანვე ღრღნიდა ეჭვისა და უიმედობის ჭია.

— იყო, ადამიანიო, **„ნიანგი“**, ღვარა მან „ნიანგის ცრემლები“ და ამ ტირილში ამოხდა სული; მისი სიკვდილი, არც არავის გაუგია და არც არავის მოუსაკლისებია, ამბობდენ ზოგიერთები.

— როგორ, ერთხელ რომ ადამიანმა ფეხი წაიბორძიკოს, მის შემდეგ სიარულს თავი უნდა დაანებოს, თუ როგორ ფიქრობთ?—ეუბნებოდენ სხვები.

ბჭობა და ლაპარაკი დიდი იყო, მაგრამ საქმეს თავი არ ებმებოდა. აქ სჯობს პირდაპირ და დაუმალავათ ვთქვა ის, რაც მოხდა ამის შემდეგ.

მე, ჩემდა თავათ ასე ვიფიქრე:

თუ ეხლა ამ საკითხის შესახებ დიდ ხანს გაგრძელდა კამათი და ლაპარაკი, რაც დრო გავა, მით უფრო გაჭირდება ამ საქმის განხორციელება მეთქი. ალარავისათვის მიკითხავს, ვიცოდი საყვედური შემხვდებოდა, მაგრამ ამას ალარ დავერიდე.

ასე და ამგვარათ „საკითხის გადაწყვეტა“ მაინც არ იძლეოდა ამ საქმის განხორციელების საშუალებას. თავი და თავი ამ საქმეში ჩვენი კანტორის გამგის „გარდაუვალი“ სიტყვა და აზრი იყო.

გამოველაპარაკე. მოიშინჯე, ასე ვთქვათ, ნიადაგი თურმე არც ისე მწუთხე უარის გუნებაზე იყო.

— ვსინჯოთ, ვნახოთ, სთქვა.

კეთილი და პატიოსანი!

შეუდეგით სახელის გამოგონებას. სახელიც იმან შეგვაწია.

— სტუდენტობის დროს ჩვენ უშვებდით ხელთნაწერ იუმორისტულ ჟურნალს მას სახელათ **„ტარტაროზი“** ერქვაო დაგვაწია მან ბანი..

კაცი სახელით არ იცნობა და ჟურნალს სახელი დიდ ბარაქას ვერ შემატებს, მაგრამ სახელსაც აქვს ერთგვარი მნიშვნელობა.

ეს სახელი სხვებმაც მოიწონეს და ამ სახელით კიდევაც გამოუშვით პირველი ნომერი.

მაშინ განზრახული გვქონდა ორ კვირაში თითო ნომრის გამოშვება.

ბევრი ვიდავიდარაბეთ, მაგრამ პირველი ნომერი ვერაფერი შვილი გამოგვივიდა. შემდეგ თანამშრომლები და ხელის შემწყობი ჟურნალს ბევრი გაუჩნდა, მაგრამ, რაც მართალია-მართალია „ტარტაროზმა“ კიდევ კარგა ხანს ვერ მიაგნო სწორ გზას.

იყო ბორძიკი, გადაქანებ-გადმოქანება.

ეს არც გასაკვირალია.

ჩვენში ლექსის წერა ბევრს ემარჯვება. ამ ლექსებს შეიძლება არც ისე ბევრი მკითხველი ჰყავს, მაგრამ მელექსე მაინც პოეტათ იხსენიება.

იუმორის საქმე სხვაა, გლახათ დაწერილი ლექსი მაინც ლექსია, მაგრამ უკბილო და უმარილო იუმორი საძაგელი რამაა—გულს აგირევს.

ბევრია კი ჩვენში იუმორისტი? მე რამდენათაც ამ საქმეს ვიცნობ (ერთ დროს მაინც ვიცნობდი!) ხეირიანი იუმორისტი ჩვენში მეტად იშვიათია. მართალია, არის ჩვენში ერთი წყება „ჭკუა მხიარული“ ხალხი, რომელსაც სერგეი ერისთავის და მისი ხელობის გამყოლთა „ენაწყლიანი“ მასხრობა, იუმორი ჰგონიათ, ეს ჩვენ რას გამოგვადგება? სხვები და დანარჩენები არ სჩანდინ.

ჩვენ, საზოგადოთ, ქართველებს ერთი გლახა თვისება გვაქვს, დიდი „პრეტენზიების“ ხალხი ვართ. იუმორისტობა ბევრს მიაჩნია თავის ხელობათ, მაგრამ საამისო ნიჭი მხოლოდ რამოდენიმეს თუ აბადია.

ვიცოდით, თუ არა ჩვენ რომ პირველ ფეხის გადადგმისთანავე ამ დაბრკოლებას შევეჩეხებოდით?

ვიცოდით, მაგრამ ჩვენ მაშინ ასე ვამბობდით.

— მართალია, დღეს მზა-მზარეული არავინა სჩანს, ან თუ არის თითო-ოროლა ადამიანი, ისინი ჟურნალს ვერ გააძლებენ. მაგრამ,რას იზამ,ნიჭსაც გამოჩენის საშუალება თუ არ მიეცი, ისე ერთბაშათ არ გადმოხეთქავს. ვიქონიოთ ეს ჟურნალი, პირველ ხანებში ბევრი არაფერი შვილი იქნება ის, მაგრამ, რა ვუყოთ, ისწავლოს ამ ხალხმა, ვისაც ემარჯვება და ეხალისება წერა, ჩვენი მკითხველის თავზე დალაქობა. ხელოსანმა თუ შეგირდობის ხანა არ გაიარა, ისე ხელობას ვერ ისწავლის.

მე არ გავიხსენებ, რამდენი საყვედური, რამდენი სწორი და სამართლიანი. რამდენი უსაბუთო და უსამართლო აზრი გამიგონია „ტარტაროზი“-ს შესახებ მაშინ,როდესაც ის ჯერ კიდევ ახალი ფეხადგმული ბავშივით ბორძიკობდა.

რაც იყო-იყო.

დღეს ვერავინ იტყვის, რომ „ტარტაროზი“-ს გარშემო არ იყოს თავმოყრილი თვალსაჩინო ჯგუფი ისეთი თანამშრომლებისა, რომლებსაც მაინცა და მაინც ბევრს ვეღარაფერს დაუწუნებთ. ვინ ამბობს,რომ მათი ნამუშევარი უნაკლო და შეუდარებელი ღირსებისაა. მაგრამ საიმედო და სანუგეშო ისაა, რომ ამ ხალხს ეტყობა ზრდა, წინსვლა.

ეს დიდი სასიკეთო ნიშანია.

ამის შემდეგ გულდამშვიდებით შეიძლება იმის თქმა, რომ „ტარტაროზს“ უკვე მაგრად უდგია ფეხი მიწაზე და მისი ნაბიჯი, რაც დრო გაივლის, მით უფრო მაგარი და ურყევი იქნება.

ეხლა ორიოდე სიტყვა იმის შესახებ, რა სარგებლობა მოიტანა „ტარტაროზმა“ თუნდა მაშინ, როდესაც ის „დალაქობას სწავლობდა“.

ამის შესახებ მე ერთ პატარა შემთხვევას გავიხსენებ.

მატარებლით მივდიოდი იმერეთისაკენ. ვაგონში ერთ სადგურზე რამოდენიმე მგზავრები შემოგვემატა. მოსუ-

შლინგის და დოჩის „ნადირობა“

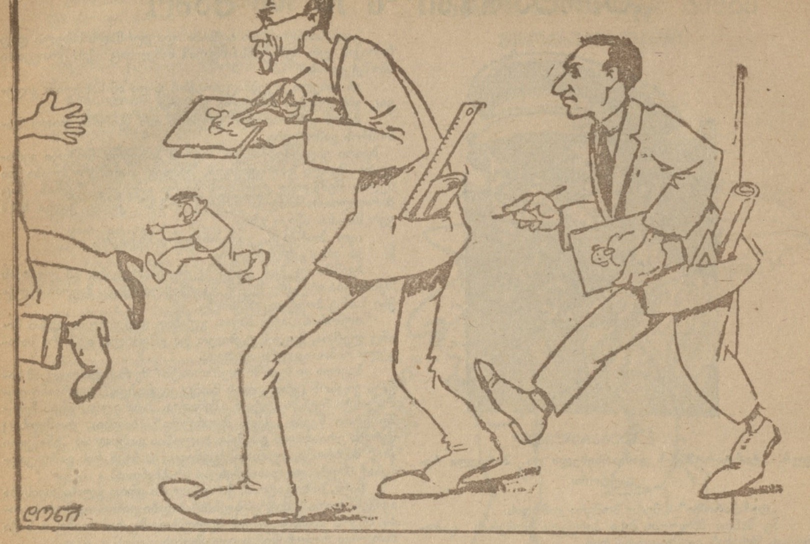

ლები დაწყებულ მუსაიფის გაგრძელებაში იყვენ.

— არა, ამისთანა პილწი არაფერი გამოუგონიათ. პირდაპირ მოგვჭრა თავი. ამის მთქმელს ხელში „ტარტაროზი" ეჭირა. მე და ჩემმა ღმერთმა მე ის მირჩევნია, რომ გაზეთში ათჯერ გამწერონ და ამ „ტარტაროზში" ნუ ჩამხატავენ.

— გაზეთი კიდევ არაფერი, გაზეთში ვიზედ არ სწერენ, ამ „ტარტაროზში" რომ გამოგხატავენ, მერე მორჩა და გათავდა შენი წირვა!

— ძგერა გითხრა, დაიწყო ისევ პირველმა, ჩვენ სადგურის უფროსი გვყავს, კვირე ისე არ გავიდოდა, რომ მის შესახებ რამე არ დაეწერათ, მაგრამ, არ შეგჭამოთ მიწამ, მას ვერაფერი მოაშლევინეს. გავიხედე ამ წარსულ კვირას ქე არ ჩაუკარტიჩკებიათ ეს ჩვენი „ნაჩალნიკი" ამ დალოცვილ „ტარტაროზში". ის დღე, ისე დღეა და მასუკან ეს კაცი, მთლაათ გამოიცვალა, შეგეცოდება რომ ნახო.

ჩემთვის ეს შემთხვევითი შეფასება შემთხვევით შემოსულ ხალხის ბევრათ უფრო საგულისხმო იყო, ვიდრე ბევრი სხვების, რომლებსაც მეტი მოეკითხებოდათ,ცოდნაცა და მიხვედრაც მეტი უნდა ჰქონებოდათ.

ბევრს არ ესმოდა რომ „ტარტაროზი"-ს ნექტარი უფრო მჭრელი და ბასრი იყო, ვიდრე ჩვენ გაზეთებში მოთავსებული „მამხილებელი" წერილები. ეს საზოგადო საზომათ არ გამოდგება, მაგრამ როდესაც ვინმე სქელ-კანიანი და შუბლმაგარა ობერს სხვას ვერაფერს შეასმენ, მაშინ „ტარტაროზის" გესლნარევი „შეხება" უსათუოდ მიზანს აღწევს.

მახსოვს მთელი ორი თვე დაიარებოდა ერთი ვიღაც ნაზუცარი (მგონი გურული იყო) რედაქციაში.

— ესა და ეს კარიკატურა მე მგავს, რას მერჩით, რაზედ მომჭერით თავი სოფელ-ქვეყანაშიო!

ჩვენ მას ბევრი ვუჩიჩინეთ, რომ ეს კარიკატურა მის შესახებ არ იყო დახატული, მაგრამ ის მაინც თავისას არ იშლიდა.—მე გურიაში აღარ ჩამესვლებაო,—იძახოდა ეს ნაზუცარი.

კმარა! ვისაც უნდა ჩვენი ცხოვრების დღევანდელ ვითარებაში ჩაიხედოს, უსათუოდ იტყვის, რომ „ტარტაროზი" თავის სამთითა ფიწალით ჯერ კიდევ დიდ ხანს დაგჭირდება ჩვენ ხელში მოსამარჯვებელ იარაღად.

უწინ „ტარტაროზს" სწორეთ ამ ფიწალით ვხატავდით ხოლმე სათაურში. ეხლა აღარც თვით „ტარტაროზი"-ს გამოსახლება და აღარც ეს ფიწალი სათაურში აღარ სჩანს.

შეიძლება ასე კიდევაც სჯობდეს.

იმ დროს, როდესაც „ტარტაროზი" ამ თავის სამკაულით ეხატა ჟურნალის ყდაზე და სათაურში, მაშინ, მას არც ისეთი მახვილათ ჰქონდა ეს იარაღი გამოპირული. ეხლა სურათი აღარ არის, მაგრამ „ტარტაროზი"-ს დღევანდელი ენა და კალამი (თუ შედარებით ვიტყვით: იგივე ფიწალი) უფრო ბასრი და მახვილია.

ამიტომ ეს სურათით გამოხატული სიმბოლო შეიძლება აღარც კი იყოს იმდენათ საჭირო, მაგრამ უსათუოდ საჭირო არის და საჭირო იქნება, რომ „ტარტაროზი"-ს ხელმძღვანელთა ყურადღების ასპარეზიდან განუშორებელი იყო ეს იარაღი.

მაგრად, დაურიდებლათ ეკვეთეთ მშრომელი ხალხის მტრებს ამ იარაღით. ოღონდ, ნურც იმას დაივიწყებთ, რომ როდესაც გობიდან წყალის გადაქცევას დააპირებთ, ბავშიც არ გადააყოლოთ. ეს სიფრთხილე ყოველთვის უნდა ახდეს თქვენ მუშაობას.

ჩემდა თავად მე რას გისურვებთ? ერთ დროს თუ თქვენი იუბილიარის ნათლობას დავესწარი, ეხლა მე მხოლოდ მისი მკითხველი ვარ, მახარებს თქვენი დაწინაურება და, მერწმუნეთ, არ გამეხარდება, თქვენი შეცდომები, თქვენი ნაკლი.

ძმური, გულწრფელი სალამი ყველა თანამშრომლებს მკითხველებს! **პავლე მ. საყვარელიძე.**

„ტარტაროზი“-ს ბიოგრაფია

დაბადების დღიდანვე
ცელქი იყო გიჟობდა;
წიკრიკებს, წვრილ მოხელეთ—
ჩანგალზე „პატიჟობდა!“.

როცა წამოიზარდა
აღარავინ დაირიდა:
ნეპმანებს თუ—ბიზბოლებს—
ძმარს ადენდა ცხვირიდან!

დღეს კი ადარა კმარობს,
ბიუროკრატებს, ხპეცებს
აი, ამგვარ მხეცებსა!..
ჩემბერლენის მსგავს მხეცებსა.

ფარსადანის საყვედური

ტარტაროზ, შე ბემურაზო!

ტვირთად გედოს ჩემი ცოდვა! რაზე ჩამაგდე ამ ჰაკარიაკ ხალხის პირში? ეგ იყო შენი „ძმა-კაცობა“ და პურმარილი, გამტანობის მარიფათი, საიდუმლოების შენახვა?

ეს მესამე წელიწადია, ერთ ჰაპანში ვაბივართ, ერთად ვაცინებთ სოფელ-ქვეყანას, ვამხელთ ჩვენი ცხოვრების მახინჯ მხარეებს, ვატრიალებთ დოსტაქარის ჩანგალს და ვიცინით, ვიცინით!..

აი, პუპუზ, უკვე ასი კალო გალეწე, ასჯერ ჩაიხითხითე, ასი ნომერი გამოეცი და საიუბილეო სტაჟიც მოიპოვე.

ჰაი გიდი აბასთუმან! მერე განა იუბილეს სიხარულში ჯიგარი უნდა აგიყაროს ჩვენზე? სიკეთე დაგაეიწყოს, ზურგი შეგაქცევინოს და ათადან-ბაბადან საიდუმლოთ შენახული ფსევდონიმები გაგამჟღავნებინოს?

განა არ იცი, რომ ფარსადანის ვინაობის გაგება ზიარებასავით ენატრებოდათ: გეოს, საქოს, ვაჰაკას, ჰამქარს და კიდევ ათას ჯოჰრუ-დოზანას?

ისინი დიდი ხანია მეძებდენ,მიპირებდენ ჩახელთებას „რომ ერთი ლაზათიანათ წიწაკა დაენაყათ ჩემს სიფათზე“... დღემდე მაინც ვერ მოახერხეს ამის გაგება, რადგან საბჭოთა პრესის კანონი არ აძლევდა მათ ტარტაროზურის დედნის ფურცვლას.

შენ კი არც აციე, არც აცხელე და ეს კანონი დაარღვიე: გაღე საიდუმლოების ზანდუკი და მთელ მილეთს გააგებინე თუ:

— აი, მკითხველებოჯან, მავანი-ფლანია და მავანი ფსტანიო, ჰამაც ფარსადანი ესა და ეს კაციაო და ვისაც ჰიშტა გქონდეთ, ყალმაყალი უყავით, ბრიაბრიოთ გააკეთეთო.

აბრიზამანში ასე გამოდის რაღა, არც მეტი—არც ნაკლები,—გინდ დაიჯერე, გინდა ნუ მაამ!

ჰუზურში, ფარსადანის დევნა უკვე დაიწყო. აი საბუთი: გუშინ დილით რედაქციაში მოველი, საკბილო „რამე“ მოვიტანე „ტარტაროზში“ ჩასაგდებათ. რედაქციაში არავინ დამხვდა. დავიწყე ლოდინი. პუპუზ! კარები იღება, გეო შემოდის და ქშენით მეუბნება:

— ჰარუნ ლედებტორ. შენთან სპეციალნი სვიდანია მიჭნია, ვაჟნი რამეები უნდა ვთქო.

— მე რედაქტორი არ გახლავარ!..

— სულ ერთია, ისეთი ინტლიგენცკი სიფათი გაქვს, გლავნების ერთი იქნები, ჰამაც მთელი ტაინი რამეები გეცოდინება რაღა, რაც რომ ტარტაროზში აგდებთ! მე ერთი ჰარიფი ვინმე ვარ, ბაყლების ქუჩაზე მწვანილის დუქნის გამგეა, ჰამაც შეშვიდი, ზაკუსკეული, რამე ყველა-

ფერსა ვყიდი, ვაინაჩრობით თითო შაურს ვიგეფ და მე და ჩემი ცოლი ფეფელა ძსე, კაჩაც-კამაც ჰამქარში ვერევით.

ახარ, ჯიგრიანი ჯეჰელი ვინმე სჩანხარ. რა დაგიმალო! ჩერეზჩურ ფინთი დრო დადგა, ამ ბემურაზმა ბალშევიკებმა მე და ფეფელოს სიქა გაგვაცალეს რალა, სახლებძ და მამულები გარაცკოი იმენიათ გამააცხადეს, ჰამაც ნალოგები, შტრაფი რამე. სლოვომ ილაჯი გამართვეს!

მახლაზ, რაც არის, თოლ, იყოს, ყველაფერი ყისმითია, წერაა, ფათერაკია, მოსასვლელი ჰაჯალძ უნდა მოვიდეს, არა რომ ბევრიცვიჩალიშო, ამ დროებას ვერ შავცვლი, საქამრეზე მაღლა ვერ ავხტები, მერე კი ან ვირი, ან ვძრის პატრონი!..

ჰამა აქ კიდევ სხვა თაბაუთია, მე სხვა დარდები მაქვს, სხვა საქმისთვის მოვსულვარ: აქ ერთი ბემურაზი ვინმეა, ფარსადანს ეტყვიან, ის ლუპუსტაცი ჩერეზჩურ ჰაკარაკათ გადაგვკიდებია მე და ფეფელოს: ორივეს ისემე გვიყო რალა, ტერპენიის პუზირკები გაგვიხეთქა, ჰამქარში გამოგვაჭენა, ჩვენი ტაინები ქვეყანას გააცნო, რაც რომ მე ფეფელოსთან მძქნია. ყველაფერი ტარტაროზში ჩაგვიგდო.

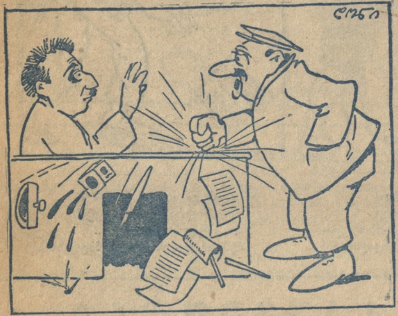

ჰუზურში, აქამდისინ ნევიდიმი რამე იყო, მთელი ქალაქი გადავაბრუნე. ჰამა მაინც ვერ ვიპოვე. ჰამაც პრაშენძები გამიგზავნია ხელი აილოს თორემ ჰაა, ფინთ რამეს ვიზამ—ნერვნი ვინმე ვარ, აღარ მოვითმენ მეთქი.

ბან ჩუნეს? იმან უფრო გაჯიუტდა, უჯათობის ვირზე შაჯდა; მოჰყვა და რაც რომ პრიკლუჩენია შამხვდა, ყველაფერძ ჩამიგდო, მასხარათ და ბრიაბროთ გამაკეთა!

ზანა მარტო მე? მთელი ჩვენი ჰამქრის გლაუნები, ვინც რომ ჩვენი პირის ზიარება იყო: ცალგვერდა აკოფა, სიფრძფანაანთ ვაჰაკა, ყაზაზ იაგორას შვილი საქუა, ყიყვიანი კარაპეტა, კურკა მიკიჩა, ძიგვა-მელიქა და ჰამაც სხვები... სიყმეს გეფიცებძ, რომა იმათი გასაგისი ქარქვეტასავით ამააგდო მაგ ბემურაზმა!.

იმათაც ჩერეზჩურ ჯავრობენ, გებნები არ გაუშვებენ, იმისი აგორება, ჰამაც ჯიგრიანძ ტყეპა, ნეპრემენია, ნეიზბეჟნი რამეა!.. ახლა უჟე ტარტაროზი დაბრავოლნათ ზცხადებს: ასმა ყველა ჩვენი ძმაკაცების გვარებს ტარტაროზოშძ ჩავაგდებთ თავის კარტიჭკით, პრიმეტებით რამითო! არა რომ ამ კარტიჭკით ვიპოვნით, ვიპოვნით და ტაწოლცში გავატარებთ იცოდე ჰაა!

ამ სიტყვასთან ერთად, გეომ ჩემს მაგიდას ძსე მაგრა დაატყა მუშტი, რომ სამელნე შეხტა და მეც ჰელეთმელეთი მამივიდა... შემდეგ განაგრძო:

— არა, რა მაზალოა ჰაზირ? მაგ ბემურაზმა რალა ჩვენთვის მაიცალა ქვეყანაზე სხვა აღარავინ არის მასხარათ გასაკეთებელი? ქრისტძანო, გებნები რასაც რომ ყური მოჰკრა ჯიგრამდისინ ჩამოგვყვა რალა! ჰუზურში შიშისგნით სულ იმის ფძქრში ვარ ფინთი რამე აშიპკა არ მამვიდეს.

ჰამა მაინც არ ამცდა:

ამას წინათ აბანოში წაველი. ფეფელო სახლში არ იყო. კარები დავკეტე და დავაწერე:—„ვინც რო მოვძდეს დამიცადოს—სახლის პატრონი“ მეთქი. აბანოში სლუჩაინათ ტანისამოსი მამპარეს. მექისე ჯალალამ თავის პალტოში გამახვი და ფაიტონით მამიყვანა. ჰუზურში სახლში რომ მოველი, დამავიწყდა რომა კარებზე ჩემძ ზაპისკა ეკრა და ძალიან გავჯავრდი:—მეთქი ეგ ბემურაზი სახლის პატრონი სად წასულან, როდემდის უნდა უცადო ამ ტიტლძკანა კაცმა? ჰამა მაინც დავჯექი და უცდი.

დიდი ხანი გავიდა. ტიატრიდან ხალხი უჟე გამოსულა. ჩვენი მეზობლის ქალი მარუსა მარტო მოვიდა. შიშველი რომ დამინახა დაფრთხა და გარბის ყვირილით:

— მიშველეთ, ქურდები მამდევენო!.. ვებნები:—მარუს, ნე ვარ,გეო. სახლის პატრონი აქ არ დამხვდა და უცდი მეთქი, ჰამაც მინაოთში ვარ, ცოტა პრილიჩნათ არ მაცვია მეთქი... იმან ნერვნი პრიპადკა მოუვიდა და უფრო ძალიან დაძკივლა. **ვხედამ** მთელი უბნის მილიცია, შვიშტოკების კვრით მოცვივდა. დამიჭირეს, შარი მამდეს—ქალს აბესჩესტია უშვრებოდიო, ვებნები:

მილიციაჯან, პირძაღლი ვძყო თუ რომ მე პაკუშენიის ფიქრი, გულში მედოს, აბანოში ტანისამოსი მამპარეს და აქ სახლის პატრონს უცდიდძ მეთქი!

— **ვრიოტ სტარი ხრიჩ,** სახლის პატრონი თითონ არისო, თუ გულში ფინთი რამე არა აქვს, მაგისთანა ტყუილს რათ ამბობსო!.. აქ კი მართლა მამაგონდა, რომ ის ზაპისკა ჩემგნით იყო დაწერილი და რასეინობის გამო აშიპკა მამივიდა. ერთძ ყალ-მაყალი ჩავარდა და სანამ უჩაშკაში ყველაფერი პადრობნათ არ უთხარი, არ გამიშვეს, ჰამაც ჯამბაზივით ტიტლიკანას მატარებდნენ...

ახარ შენ გეკითხები, ეს რომ იმ ბემურაზმა ფარსადანმა გაიგოს მაშ ესეც უნდა ტარტაროზში ჩამიგდოს რალა? გებნები არ გაუშვეფ. ჯიგარში ბებუთს დავარტყამ, ეხლა ხომ ველარ დამემალება—კარტიჭკით ვიპოვნი... სლოვომ, რაც მითქვია ყველაფერი უთხარი იმ ლუპუსტაცსა და უთხარი ხელი აილოს ჩემზე, მორჩა გათავდა!..

ასე სთქვა და მუქარით კარები გაიჯახუნა.

აი, ტარტაროზ, შე ბემურაზო, რა ხათაში ჩამაგდე. მე ამ ჰაკარაკებს ვერ გადურჩები და თუ მართლა მომკლეს, იცოდე, ძალიან დაგემდურები. ჯერჯერობით კი პროტესტს გიცხადებ, ჩემი ფსევდონიმის გამომჟღავნებისათვის.

ფარსადან

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ვისზე როგორ მოქმედობს „ტარტაროზი“

კომკავშირელი

მუშა

გლეხი

„კულაკი“

საბჭოთა მოსამსახურე

„ნეპმანი“

მენშევიკი

ღვდელი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქულას სალამი „ტარტაროზ“ს

დღეს მაისის მესამე კვირა დღეა. პირველ კვირას მე, საქულა ჯანჯულაზოვი, სწორეთ იუნი პიონერი გავხდი რაღა. ორმოცი წელიწადი ზურგზედ რომ არ მეკიდოს სოფრონას ჩულივით და განიერ შარვალის მაგიერათ მოკლე ტრიკოს შარვალი რომ მეცვას, ჩემა მზემ, პიონერთან ვერ გამამარჩევდით. წითელ ხინაბანდიან კონცომოლისტკებთან და დეპოს გემრიელათ გამურულ მუშებთან ერთად ისე დავდიოდი პარადში, როგორც დრაგუნის კვიცი.

ჩვენმა ძვირფას პაპაშა მიხა ცხაკაიამ რომ პიონერებს დასძახა:

— ბუდ გატოვ!

პირველი ატვეჩაიტი მე ვუყავი:

— ვსეგდა გატოვ, ტავარიჩ მიხა-მეთქი. ხალხმა სიცილი დაიწყო. მემრე აქ საცინელი რა არის! უეჭველათ ხარატიანის აპერაცია უნდა გავიკეთო რომ ჩემი თავი ახალგაზრდად ვიგრძნო? საქუა მოგიკვდეთ თუ რომ მე ვისმეს რამეში ჩამუარდე! კონცომოლისტკები ანგლიცკი იმპერიალიზმს ვაინას უცხადებენ და ვისოკი კაბლუკებით ისე აბაკუნებდნენ, თითქმის ჩემბერლენს თავს უჭყლიტამდნენო. მერე შვიდი-რვა წლის პიონერები? ისე თავაწეულებთ რიხით მიდიოდნენ, გეგონებოდათ პორტ-ატურის ასაღებათ მიდიანო. მაშ მე რითა ვარ ნაკლები!

მეც მივდევდი ამ ახალგაზრდობას და ვფიქრობდი:

— საქულჯან, შენი შვიდგირვანქანახევრიანი მუშტიც ვსემირნი რევოლიუციას გამოადგება-მეთქი.

ამ ჩვენ პატარა ძმებმა და დებმა ისეთ ხოშზე მომიყვანეს, რომ კიტაიაში ფეხით წავალ ჩანკაიშის კონკრობონტოს დასაჟეჟათ.

ადნიმ სლოვომ: „პერვი მაი—დუშა რაი“.

ჩვენ ქუჩაში სულ პრაზნიკია. ხუთ მაისშიც ახალი საქმე გამოგვიჩნდა. თურმე თუთხმეტი წლის წინათ, როცა კიდევ ჩვენ ჯერ ქრისტეს ვირები ვიყავით და ნიკოლოზ მეორე ზურგზე გვეჯდა, მაშინ ჩვენი დაუვიწყარი პაპაშა ჩასდგომია სათავეში გაზეთის საქმეს და ერთგული ამხანაგების დახმარებით გამოუშვია ბოლშევიკური გაზეთი „პრავდა“.

ეს „პრავდა“ ზღაპრული ცხრათავიანი გველეშაპი გამდგარა. თურმე რამდენიც ნიკალაევცკი ჟანდარმები ხმლით თავს მოაჭრიან, იმდენი ახალი და ახალი თავი ებმევა. ხუთი წელიწადი ღვდელი, ვაჭარი, თავადი და ჩინოვნიკი ამ გაზეთს მოსვენებას არ აძლევდენ, მაგრამ 1917 წელში მაინც პრავდას გაუმარჯვია. ეს არც გასაკვირია—ბალშევიკები თუ ერთ რამეს მიზანში ამოიღებენ, მაინც თავისას გაიტანენ. პატარა ნემსების ჩხვლეტით დაიწყეს და უზარმაზარ ნიკალაევსკის რეჟიმს ძარღვებიდან სისხლი მთლიანად გამოუსრუტეს.

ხუთმეტი წელიწადი გავიდა და ჩვენ ერთი პატარა „პრავდას“ მაგიერ ასობით დიდი პრავდები შევქენით.

მაშ ამნაირ დღეს ჩვენ პრაზნიკათ არ ჩავთვლით! ელენკა მამიდას შვილი რომ გაუჩნდა, ეჩერი გამართა და ასოცი სული დაპატიჟა. ჩვენ პრავდამ ათასი პრავდები შობა. დღეს ესენი წამოიზარდენ და ჩვენც დღეს ლემენინიკი გაუმართეთ. დავპატიჟეთ რაბკორები,სელკორები, სტენკორებთ, იუნკორები და ყველა ისინი, ვინც პრავდისაგან ჭკვა ისწავლა და ეხლა კალამით ხელში ემსახურება მუშათა კლასს.

„ტარტაროზი“-ც პრავდის ერთ შვილთაგანია. ზარიავასტოკა, კომუნისტი, მუშა, რაბოჩი პრავდა. ესენი პრავდის დინჯი და დალაგებული შვილები არიან.

„ტარტაროზი“ ცოტა ცელქი და მოუსვენარია. დახტის, დაძვრება, არავის მოსვენებას არ აძლევს. ხან სად შეძვრება, ხან საიდან გამოძვრება. განა დარჩა კუთხე-კუნჭული საცა „ტარტაროზმა“ ცხვირი არ შეყოს! დიდი და პატარას, ღვდელ და ტერტერას, კნიაზ და სპეკულიანტს, ზანტ და ცრუს, თავხედს და კუდიბზიკიას, რასტრაშჩიკს და ჩინოვნიკს. ოპოზიციას და მენშევიკს, ლოთ და კარტოჟნიკს — სუყველას ემუქრება და ხალხის წინ გამოყავს დასაცინათ და დასარახათ. ზოგს ჯორის თავს გამააბამს, ზოგს აქლემის კუდს. არვის არ დაზოგამს, არავისი არ ეხათრება და არ ეშინიან. მტყვანს დაუდებს დაზგაზე თავს და როგორც ჟანგიან რკინას მუშის ჩაქუჩით უბრახუნებს იქამდის, სანამ ჟანგს და ჭუჭყს მთლიანათ არ ჩამოაცილებს.

ბევრს ეშინიან კვირა დღისა ტარტაროზის ნომერს გულის ფრიალით გადაათვალიერებს და მხოლოთ მაშინ დაუდინჯდება გული, როცა დარწმუნდება, რომ დღესაც გადარჩენილა ის ტარტაროზის გალესილ კბილებს.

მაგრამ ამასთან ერთად იმას, ვინც ექვსი დღე შრომაში და ოფლის ღვრაშია, მეშვიდე დასასვენებელ დღეს ცოტა სიცილიც და სიმხიარულეც უყვარს.

ტარტაროზი ამაშიც ალჩუა. მა რას აკეთებენ ჩემი ძმა ბიჭები? **ისელი** და **ხინემატო** ხაზიაისტვენიკებს დასცინიან. **ოდილმადი, კოსტაიდი** და **პ. ობოლი** სოფლის ჭირვარამს აცნობენ მკითხველებს. **ალლარ-ალლარხან** ციხის ნაჩლებნიკების ოინებზე გვაცინებს. **ჭაგნელი ბზიკი** ლექსებით უმასპინძლდება ჩვენ მკითხველებს,—და მე და ჩემი ძმა **ფარსადანა** კი, როგორც ძველი ყარაჩოღელები, დავდივართ იარმუკაში, ძაღლის უბანში, კოლოლთაღში, თათრის მოედანზე, ტარბოშჩიკებში, კარპუშას ტრახტინში, ყასაბ დარჩოას დუქანში, მეთევზე ჯავახიშვილის ზავედენიაში, გუდა მიხოას პადვალში, ხიხოას ეულესიის გალავანში, ზიპოა შაქროს ბაღში, ბეჩარა ვასოასთან, ბედნი ლადოსთან, ფრანგიშვილი იაშასთან, მახვილაშვილ სერგოსთან, გძელცხვირა სტეპკოსთან და ვიგებთ ბაზარის ახალ ამბებს და ზოგიერთ რამეს თქვენც გატყობინებთ.

ეს ხალხი ნასწავლი ბიჭები არ არის, თუმცა სერგო მახვილაშვილი არწმუნებს ნაივნი ხალხს,რომ იმას გაიანეს გენაზია აქვს დამთავრებული. ამათში არც ერთს სასწავლებელი არ უნახავს. შეიძლება ზოგიერთ ამათგან პატარაობას ავჭალის აკადემიაში (დლია მალოლეტნის პრესტუპნიკოვ) ყოფილიყოს. ეს არ უშლის მათ იყვნენ მეტი ნიჭიერი, ვიდრე ზოგიერთი ცისფერ ყანწის წრის ვაჟბატონები.

ცხონებულ ვასო აბაშიძეს და ჩვენ ფუტბოლ-მილიონა ნიკო გოცირიძეს ბევრი ჭკუა და ოხუნჯობა უსწავლიათ ამ ყარაჩოღელებიდან.

დეე, ამათ მოსწრებულ სიტყვამ, სიცილის სასიამოვნო წყარომ ჩაჩქრიალეცხოს სევდა და ვარამი ყველას გულიდან.

მაშ, ჩემო კუდიანო ტარტაროზო, ნება მომეცი ამ ჩვენ ბიჭების სახელით მოგილოცო შენი დაბადების მეასე კვირა. იმდენი ხანი იცოცხლე, სანამ კუ სიმონ ხმალაძის ყვითელ ცხენს დაეწეოდეს, აქლემი—ვნეშტორგის ფიატს, მიშა ჩხეიძე ფუნიკულიორზე ფეხით აჲიდოდეს, ევროპის ფასები ორმოცი პროცენტით დაიწევდეს, შენ ტეკუშჩი სჩოტზე ასი ათასი მანეთი მოგროვდებოდეს და ჩვენ რესპუბლიკაში არც ერთი უმუშევარი აღარ დარჩომილიყოს.

მაგრათ იუაპი შენ სადარაჯოზე! მილიციონერის ჯოხივით მაღლა აიწი და პარიატკები დაამყარე იქ, საცა დღევანდლამდის უწესობას კიდევ აქვს ადგილი.

თუ რომ მე და ფარსადანა გამოგადგებით ამ საქმეში — ჩვენი თავი შენ გენაცვალოს.

—- ბაშ უსტა! ვსეგდა გატოვი!

ვინმე

„ტარტაროზი"-ს ხელმძღვანელთა „მუშაობა"

ორშაბათს—იძინებენ

სამშაბათს—სძინავთ

ოთხშაბათს—ისევ სძინავთ

ხუთშაბათს—ილვიძებენ

პარასკევს—
ოფლში იწურებიან

შაბათს—
ნამდვილად მუშაობენ

კვირას—ისვენებენ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მილოცვები

„კომუნისტი“-საგან

ასი ნომერი კვირეული ჟურნალი „ტარტაროზი“ უეჭველად მნიშვნელოვანი კულტურული მიღწევაა. „ტარტარტაროზმა“ ამ ხნის განმავლობაში უთუოდ მოიპოვა უფლება თავის თავს ქართული საბჭოთა იუმორისტიკის საძირკველის ჩამყრელი უწოდოს.

ახალი ცხოვრება იბადება ძველთან ბრძოლაში. ის მდიდარია წინააღმდეგობებით და წინააღმდეგობებზე აღმოცენებულ საზოგადოებრივ მნიშვნელობის კურიოზებით. საბჭოთა იუმორს, როგორც ჩვენს კლასიურ ბრძოლის ერთ-ერთ ძლიერ იარაღს, აქ ფართე ასპარეზი აქვს.

არავის ისე არ შეშვენის სიცილი და მხიარულება, როგორც გამარჯვებულ კლასს, როგორც საზოგადოების იმ ნაწილს, რომლის მხარეზეც არის ისტორიული სიმართლე, რომელსაც მომავალი უღიმის.

ამ მხრივ საზოგადოდ ქართულ საბჭოთა იუმორისტიკის და კერძოთ „ტარტაროზი“-ს წინაშე უაღრესი მნიშვნელობის ამოცანა ისმება. ამ ჟურნალის ასი ნომერი იმის საუკეთესო მაჩვენებელია, რომ „ტარტაროზი“, თუმცა ყოველ ახალ საქმისათვის ჩვეულ ტკივილებით და სიძნელეებით, მაგრამ მაინც მტკიცეთ მიდის ქართულ საბჭოთა იუმორის შექმნის გზით, ეს კი იმის საწინდარია, რომ ჩვენ შევქმნით თანამედროვე ქართულ იუმორისტულ ჟურნალისტკას, ისე როგორც შევქმენით მეფისა და მენშევიკების დროინდელ პერიოდულ პრესაზე გაცილებით წინ მდგომი საბჭოთა პერიოდული ბეჭდვითი სიტყვა.

სალამი ქართულ საბჭოთა იუმორისტიკის მეასე ყუმბარას, „ტარტაროზი“-ს მეასე ნომერს.

„კომუნისტი“-ს რედაქცია.

„რაბოჩაია პრავდა“-საგან

თქვენი იარაღია სიცილი. ხან მსუბუქი, ირონიული, ხან დაუნდობელი, გამანადგურებელი. ეს სიცილი ავსებს „ტარტაროზი-ს 100 ნომერს, ამხელს რა ყოველ ნაბიჯზე ყველაფერ იმას, რასაც უკდავმა სატირიკოსმა სჩედრინმა უწოდა „დიდი მექანიზმის პატარა ნაკლულევანებანი“, ამით იგი სასიკვდილო მახვილსა სცემს უთავბოლობას, მფლანგველობას, უგეგმო მეურნეობას და ჩვენი ცხოვრების სხვა უარყოფით მხარეებს.

იბრძოდა რა ლენინის ანდერძის მტკიცედ დასაცავად, უძლიერესი იარაღით—დაცინვით „ტარტაროზმა“ თავისი ასი ნომრით ასი სასიკვდილო მარგილი ჩაასო ძველ ქვეყანას, რაც იმავე დროს არის ასი მტკიცე დასაყრდენი ნიადაგი სოციალისტურ საქართველოს აღმშენებელთათვის.

ამ ახალ, სოციალისტურ სამყაროს მუდმივ მეგობარ პროლეტარიატთან ერთად ხელი-ხელ ჩაკიდებული, წინ, ახალი ნომრებისა და ახალ გამარჯვებისაკენ!

გაზ. „რაბოჩაია პრავდა“-ს რედაქცია.

„ახალგაზრდა კომუნისტი“-საგან

გაზ. „ახალგაზრ. კომუნისტი“-ს რედაქცია,მისი ახკორები და თანამშრომლები მხურვალედ ესალმებიან საბჭოთა იუმორის უშრეტ შადრევანს—ჟურნალ „ტარტაროზს“.

პოლიტიკური სატირია, სოციალური იუმორი მჭრელი იარაღია, რომლითაც „ტარტაროზი“ ასი ნომრის მანძილზე ლახვარს სცემდა საბჭოთა ქვეყნის მტრებს და ორგულთ.

ამ მხრივ „ტარტაროზს“—საპატიო ადგილი უჭირავს საბჭოთა პრესის ოჯახში.

„ახალგაზრდა კომუნისტი“ ესალმება თავის თან მომავალში „ტარტაროზმა“ თავისი ჯანსაღი იუმორით მებრძოლს და უსურვებს მას წარმატებას.

გაზ. „ახალგაზრდა კომუნისტი“-ს რედაქცია.

„მარტაკოჩი“-საგან

სომხურ გაზეთ „მარტაკოჩ“-ის რედაქცია მხურვალე სალამს უძღვნის იუმორისტულ ჟურ. „ტარტაროზს“ მე-100-ე ნომრის გამოსვლის გამო.

რედაქცია გამოსთქვამს გულწრფელ სურვილს, რომ მომავალში „ტარტაროზ“-მა თავისი ჯანსაღი იუმორით უფრო მეტად დაიმსახუროს ფართო მკითხველების ყურადღება.

გაზ. „მარტაკოჩ“-ის რედაქცია.

ტარტაროზი

მ უ ც ე ლ შ ი

როგორც ზღვის ხეტიალი, ხელში ჩანგლის ტრიალით,
(სადაც სახანხლავია—მისთვის ალთქმის მხარეა)
გვერდების შეხურებით, ცხვირში შეჩხუკურებით,
დაქრის დაუზარებლად, დაქრის და უხარია.

გადათელილ სივრცეში, ამოვსებულ მუცელში
ერთად იხარშებიან მუსოლინი, ბრიანი,
წმინდა მამათ ფაშვები, პილსუდსკის ულვაშები,
ქედუხრელი დურუჯი, ცხელი და ჯიგრიანი.

წახდა მისთვის სასუქი, სამ მაისის პასუხი,
გაბითურდა სეზონი (ამბავია მარტივი).
ყველანი აქ არიან, ვისაც უძლვის ბრალია...
სადლაც კიდევ უცეცხლოდ იწვის კოპერატივი!..

ეს ნომერი მეასე „ზავკოოპმაც" შეავსო,
მისთვის უკვე მზად არის ჩანგალის სავარძელი...
ვიწრო ხვრელი კუთხეში და კანკალი მუხლებში,
გამგეთ კოპერატივის მოდი ეხლა გაძელი...

კაზინოში კასირი, მწუხარებით ავსილი,
ზის და მის წინ რულეტკის ქრიან ლურჯა ცხენები...
მშრალ იმედის ამარამ თანხა ველარ დაფარა,
აწი კი გამსახლია მისი განსასვენები...

როგორც ცეცხლის პრიალი, ქარიშხალის გრიალი,
უზის თავის მაგიდას კაბინეტში „ზამდირი"...
ვინ ხარ, რა ხარ, რა გინდა!.. და დორბლები ბაგიდან...
რა კარგია ასეთი გარეული ნადირი.

არც ავდარი, არც დარი, სწორი გზიდან ამცდარი,
სწერს ვილაცა კუთხეში, ხელები კი შავ ზეთში...
ვინ სცნოს მისი სახელი, იყოს მისი მნახველი...
გამგე გადარეულა წაკითხულით გაზეთში...

პირში ხანძრის ალები, ბრიალება თვალების:
მოსპობს, თუ ეს ლურსმანი ხელად არ მივაკაკვე!..
ძმას—სალამი მუშური!.. რჩევა მამაშვილური :
შენ აკაკი ყოფილხარ, წადი და იაკაკე!..

იჩქარიან წამები, ფიქრით განაწამები,
სულთ შვიდ თვის ლოდინით იკლანკება ხვლიკივით...
ამაოა ვედრება, მეგობრული ყვედრება;
ქშინავს „ვოლოკიტჩიკი" გაბერილი ტიკივით...

და შორს ნისლის თარეშში, შუბლმაგართა მხარეში,
ჩემბერლენის დღეები რბიან და ილევიან...
გადათელილ სივრცეში, ტარტაროზის მუცელში
ყველა შეხანხლულები ყრიან და ირევიან...

ხინემატო

„ტარტაროზი"-ს
შემდეგ ნომერში გამოცხადებული იქნება
კ ო ნ კ უ რ ს ი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იუბილე

მიმდინარე წელი—1927 წელი განსაკუთრებული ასოებით აღინიშნება კალენდრების ისტორიაში. ეს მოხდება იმიტომ, რომ:

გერმანიაში ფოლადის ჩაფხუტის პარადი ჩაფლავდა,

ჩან-კაი-შიმ სამართლიანად გაილანძღვინა თავი თავის შვილს—კომსომოლა ჩინკა-შის,

ეკონომიური კომბლეფერენცია (ეგრეთ კონფერენცია) უშედეგოდ დამთავრდა,

ჩინეთის რევოლიუციონერმა მთავრობამ ძლევამოსილი ნაბიჯები გადადგა,

ზაჰესი ამუშავდა და რიონჰესი დაიწყო, და...

და... და ბოლოს იმიტომ, რომ ჩვენში იუმორისტულმა ჟურნალმა „ტარტაროზმა“ მე-100-ე ნომერი იდღესასწაულა.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ თქვენ ასე ფიქრობთ: დღესასწაულით ნუ გვაწონებთ თავს. დღესასწაული და იუბილეები ჩვენთვის ახალი ამბები არ არის“-ო.

ჩვენ ვფიქრობთ, რომ თქვენი ფიქრი ასე თუ ისე სამართლიანია: მართალია ჩვენში ხშირია დღესასწაული და იუბილე, მაგრამ ეს ნურავის გაუკვირდება: თქვენ იცით, რომ დღესასწაულს, ჩვეულებრივ, ქეიფი და დროს ტარება მოსდევს, ქეიფს—ღვინის სმა, ღვინის სმას—თრობა, თრობას—ცემა-ტყეპა, ცემა-ტყეპას—თავ-პირის ჩამტვრევა და ქუჩაში აურ-ზაურის გამოწვევა. ქუჩაში ვინმესთვის თავის გატეხა კი ხულიგნობათ ითვლება, რასაც სასტიკად ებრძვის მილიცია.

თქვენ ამ დებულებაში შენიშნეთ სამი მომენტი: 1. **ღვინის სმა.** რა არის ღვინის სმა? ამის პასუხი მარტივია: ღვინის სმა არის მისი დალევა. საჭიროა თუ არა ღვინის დალევა? საჭიროა. რატომ? იმიტომ, რომ მრეწველობის განვითარებასთან ერთად უნდა განვითარდეს სასოფლო მეურნეობა; ამ მეურნეობის ერთ-ერთი დარგი არის მევენახეობა-მეღვინეობა, რომელიც ვერ განვითარდება ისე, თუ მას არ ექნა სათანადო ბაზარი. ბაზარს წარმოვადგენთ ჩვენ და ჩვენ ვალდებული ვართ ღვინის გასაღებით ხელი შევუწყოთ მეურნეობის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან დარგს—მეღვინეობას. საზოგადოების საგრძნობმა ნაწილმა უკვე შეიგნო ეს მდგომარეობა და ამიტომაც იყო, რომ სააღდგომოთ ყოველმა მოქალაქემ გამოიტანა სამი-ოთხი ვედრო ღვინო სახალხო მამულების ტრესტიდან ყელის გასასველებლად. ეს უკვე დიდი ნაბიჯია, თუ მხედველობაში მივიღებთ, რომ შარშან ამის ნახევარი არ გამოუტანიათ. თუ შემდეგშიაც ასე წავიდა საქმე, მომავალ წელში თითო მოქალაქე დახარჯავს (დალევს) ორჯერ მეტ ღვინოს, შემდეგ წელში კიდევ მეტს და ასე შემდეგ. ასე რომ ხუთწლიან პერსპექტიულ გეგმის მიხედვით, საქართველოში თითო მოქალაქეს დღიურად მოუხდება რაღაც ორი-სამი კვარტი ღვინის დალევა, რაც წელიწადში შეადგენს 700-მდე კვარტს, ანუ 70 ვედროს. ღვინის სმის განვითარების პროცესში საჭირო იქნება შესაფერ ხელსაწყო-აპარატების, სახელდობრ სასმისების შეძენა, როგორიც არის ჯამი, ანუ როდინი (ქვა-სანაყი), სპეციალური ღვინის სასმელი ტუფლები, ჩექმები, წაღები (პატარა სადღეგრძელოებისათვის), სპეციალური სამოვრები, ჩაფები და სხ. მართალია, ეს ჭურჭლეული ახლაც იხმარება ღვინის სმის დროს, მაგრამ ამას აქვს არა სისტემატიური ხასიათი, ამასთან, ეს ნივთები სხვა დანიშნულებას ასრულებენ და მხოლოდ საჭიროების დროს იხმარებიან სასმელად. მომავალში კი ეს ჭურჭლეული უნდა დამზადდეს მხოლოდ, როგორც სასმისები. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს ყანწების დამზადებას, რადგან არსებულ სიდიდის ყანწები ვეღარ აკმაყოფილებს მსმელ საზოგადოებას. დიდრონ ყანწებისთვის საჭირო იქნება დიდ რქიანი საქონლის მოშენება, რაც გამოიწვევს მესაქონლეობის განვითარებას.

მეორე შედეგი გახლავთ თავ-პირის ჩამტვრევა, რომელიც ღვინის სმას მოსდევს. საერთოდ, თავ-გატეხილი კაცი მაინცა და მაინც ხალისიანად ვერ გრძნობს თავს, მაგრამ თავის გატეხას მეორე დადებითი მხარე აქვს: ეს არის სპორტის და ფიზკულტურის განვითარება. ყველამ იცის, რომ მოპირდაპირეს ცხვირ-პირს ჩაუმტვრევს ის კაცი, რომელიც მაზე უფრო ღონიერია; ამ უკანასკნელს თავს გაუხეთქს ის, ვინც კიდევ უფრო მძლავრია. მაშასადამე აქ ხდება ერთგვარი შეჯიბრება—სპორტი, რასაც ჩვენი ყარაჩოღელი ყმაწვილები დაკა-დაკას ეძახიან. მოპირდაპირის თავის გასატეხათ საჭიროა კანჯარიდით გადახტომა, ზვავარდენის თვალი და ყარამანისებური მოქნევა. ყველა ეს მოძრაობა იწვევს ერთი მხრივ მოპირდაპირეში არა სასიამოვნო (თავის ტკივილს) და მეორეს მხრივ (გამარჯვებულში) ფალავანის სიამაყეს და კუნთების გავარჯიშებას.

მესამე შედეგი გახლავთ ქუჩაში (ხან სახლში) აურ-ზაურის გამოწვევა, რასაც ახლა ხულიგნობას ეძახიან. როგორც თავგატეხილს, აგრეთვე გამტეხელსაც, ბოლოს და ბოლოს ებრძვის მილიცია, რომელიც ატუსაღებს მათ და სამილიციო უბანში მიყავს ოქმის შესადგენად. მართალია, აურ-ზაურის გამომწვევებს ხშირად ერთი-ორი დღის შემდეგ უშვებენ, მაგრამ შედეგი მაინც დადებითია: ეს გახლავთ მილიციის კვალიფიკაციის აწევა ხულიგნობასთან ბრძოლაში და ოქმის შედგენაში, რაც იწვევს კანონიერების განმტკიცებას.

მაშასადამე კონკრეტულად შეგვრჩა ხუთი დებულება: დღესასწაული, მეურნეობის აწევა, ლოთობასთან ბრძოლა, ფიზკულტურის და საერთოდ სპორტის საქმის გაუმჯობესება და კანონიერების განმტკიცება.

ჟურნალ „ტარტაროზი“-ს მთავარი მიზნებიც ეს არის: იგი ცდილობს თავისი წვლილი შეიტანოს სახალხო მეურნეობის ზრდაში, რისთვისაც იგი მიუთითებს ამ მეურნეობის უარყოფით მოვლენებზე; იგი (ჟურნალი) ცდილობს ფიზკულტურად და სულიერად გააჯანსაღოს მოსახლეობის მშრომელი ნაწილი და იგი იბრძვის განამტკიცოს რევოლიუციონური კანონიერება როგორც ქალაქად, აგრეთვე სოფლად.

ამ ბრძოლის პროცესში მას შეუსრულდა ასი ნომერი და მან გადასწყვიტა მოეწყო დღესასწაული—გადახადა თავისი თავის იუბილე.

ტმრსიტი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს პროფკავშირების კოოპერატიული გამომცემლობა „შრომა"

იყო და არა იყო რა, მზის უკეთესი რა იქნებოდა, იყო კაცი არც მაღალი და არც დაბალი, არც გამხდარი და არც მსუქანი, ჩვეულებრივი როგორც მრავალი სხვა, სახელად ერქვა კირილე და გვარი ჰქონდა ისე უბრალო, რომ მისი ხსენებაც არ ღირს. მხოლოდ ერთ რამეში განსხვავდებოდა კირილე: ნერვები ჰქონდა აშლილი და სულ მცირე მიზეზიც საკმაო იყო იმისათვის, რომ ძილი გასტეხოდა. ერთი საღამო კირილეს ცხოვრებაში ბედნიერი აღმოჩნდა. კირილემ მიდვა თავი ბალიშზე და თვალები მილულა, მაგრამ აქაც უმუთხლა ბედმა: ის იყო თვალს ძილი ეპარებოდა, როცა უცბად გაისმა მთელ ქალაქში ჭარხნის საყვირების გუგუნი, თითქო ზარების რეკაც მოესმა და მეხიც კი გავარდა.

— რა მოხდა? ქვეყანა ხომ არ ინგრევა?—შიშით ეკითხებოდა გარედ გამოსული კირილე ქუჩაში მიმავალ ხალხს.

— კი არ ინგრევა, შენდება!—უპასუხეს ერთხმად კირილეს. დღეს იშვა საქართველოს პროფკავშირების კოოპერატიული

გამომცემლობა „შრომა"

ერთ დღეს კირილემ რუსთაველის პროსპექტზე ფერადებით აჭრელებული ვიტრინა დაინახა. იფიქრა, ეს ალბათ ყვავილების მაღაზია იქნებაო და მიაშურა. მაგრამ მივიდა თუ არა ახლოს, ვიტრინაში დაინახა ულამაზესი გამოცემები ახალი წიგნებისა, რომლებიც ბრმებსაც კი აღუძრავდენ კითხვის სურვილს.

— რა იაფია ყველა წიგნი! გაიფიქრა კირილემ.

კიდევ რაღაც უნდოდა ეფიქრა, მაგრამ ამ დროს თვალი მოჰკრა ერთ თავის დიდი ხნის უნახავ მეგობარს, რომელიც ჰაეროპლანივით მოჰქროდა „შრომის" წიგნის მაღაზიისაკენ. კირილეს ეგონა, რომ მეგობარი მისკენ მირბოდა, შეეგება, მაგრამ სახტად დარჩა:

— სად მაქვს შენთან ლაპარაკის დრო,—შეუღრინა მეგობარმა,—ნუ მაჩერებ! გამომცემლობა „შრომა"-ში წიგნები უნდა შევიძინო! ხომ იცი, რომ „შრომას" მიერ გამოცემული წიგნები არის ყველაზე უფრო საინტერესო,

იაფი და ულამაზესი გამოცემები!

— „შრომას" დაუპყრია ეს ქვეყანა!—გაიფიქრა კირილემ და გადასწყვიტა გაქცეულიყო ტფილისიდან.

იმავე ღამეს ჩაჯდა მატარებელში და პროვინციის ერთ მიყრუებულ დაბაში გაემგზავრა.

როგორი იყო კირილეს განცვიფრება, როცა აქაც პირველად თვალში შეეჩხირა გამომცემლობა „შრომა"-ს განყოფილება. ერთი დაბიდან კირილე მეორეში გადავიდა, მეორედან მესამეში და ყველგან—ბორჯომში, ჭიათურაში, ზესტაფონში, ქ. ქუთაისში, ბათომში, საჩხერეში—პირველად „შრომის" განყოფილებებს ხვდებოდა.

— რას იზამ,—გაიფიქრა კირილემ,—როგორც ვხედავ გამომცემლობა „შრომა"-ს

პროვინციაში ყველგან აქვს თავისი განყოფილება!

ამ ფიქრში იყო კირილე, როცა სოფლიდან ხავაჭრით ჩამოსული თავისი ნათლიმამა დაინახა.

— წამოდი ჩემთან სოფელში!—მიიპატიჟა ნათლიმამამ.—რას გავხარ, კაცის ფერი არ გაქვს, მოხარშულ ზიისავით დაგმანჭვია პირისახე. წამოდი და მოგასულიერებ.

სიხარულით გაყვა კირილე. ჩავიდენ სოფელში. სოფლის შარა გზაზე ქოხის წინ გლეხი დაინახა. გლეხი ისეთი გატაცებით კითხულობდა, რომ გამარჯვების დაძახებაზე კირილეს და მის ნათლიმამას პასუხიც არ გასცა.

— უზრდელი ყოფილა! უკმაყოფილოდ სთქვა კირილემ.

— უზრდელი კი არა, „შრომას" მიერ გამოცემულ წიგნს კითხულობს! მიუგო ნათლიმამამ.

მაშინ კი მიხვდა კირილე, რომ ყველა გონიერი ადამიანი, ყველა ის, ვისაც უნდა ცოდნა შეიძინოს და თვალში გამოიხედოს, „შრომა"-ს გამოცემებს იძენს და კითხულობს.

იმ საღამოს ნათლიმამა ჩინებულად გაუმასპინძლდა თავის სტუმარს. აღფრთოვანებულმა კირილემ პირველადვე ასეთი სიტყვებით მიმართა ყველა იქ მყოფთ:

ყველამ უნდა შეიძინოს გამომცემლობა „შრომა"-ს წიგნები!

„შრომა" ერთად-ერთი გამომცემლობაა, რომელიც მკითხველს: აწვდის იაფ ფასში შინაარსით მდიდარ და ლამაზათ გამოცემულ წიგნებს!

ა-კ. სატრანსპორტო სამომხმარებლო საზ-ება

„ზაკტპო“

ემსახურება ამიერ-კავკასიის რკ. გზის მუშა-მოსამსახურეებს

საზოგადოების წევრთა რიცხვი დღეს 30.886

მაღაზიები	36	რონოდა-დუქანი	14
ფარდულები	44	ხორცის სავაჭრო	9
სასადილო	3	მწვანილეულობის	4
ფურნე	30	ძეხვის ქარხანა	1
პურის სავაჭროები	33	საშაქარლამო ქარხ.	1

წლიური სავაჭრო ბრუნვა 10.500.000 მანეთი.

საქონელს იძენს ცენტრალიზაციის წესით მოსკოვში და ლენინგრადში.

ფასების დაკლება საშუალო რიცხვით გატარებულია 10 პროც.

წევრთა მეთვალყურეობა:

სადუქნო საკონტროლო კომისია 75.
კომისიებში აქტიურად მუშაობს 675 კაცი; ამაში 30 პროც. დიასახლისი და 20 პროც. ახალგ.

საზოგადოებრივ-კულტურული მუშაობა.

სავაჭრო ერთეულები გატარდენ და ტარდებიან კოოპერატიულ კურსებზე.
მოწყობილია ცენტრში და ხაზზე 13 კოოპერატიული წრე 400-მდე მსმენელით.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქ. სახელმწიფო ვაჭრობის სააქციო ამხანაგობის განყოფილებები

(ტფილისი, თავისუფლების მოედანი—ქარვასლა ტელ. 7-71, 18-94)

მოსკოვში,
ხარკოვში,
დონის-როსტოვში
და ბაქოში

ს. ს. რ. კ. მ|გ. ინსპექციის მიერ ცნობილია

საქართველოს გაერთიანებულ სავაჭრო აპარატად.

ამის მიხედვით აღნიშნული განყოფილებები

აწარმოებენ:

საქ. მწარმოებელ ორგანიზაციებთა პროდუქციის განაღდებას
საკავშირო ბაზარზე,
მათის დავალებით ნედლეულის, მასალისა და საქონლის შეძენას
და სხვადასხვა კომერციულ ოპერაციებს.

ნ. 403

მიიღება ხელის მოწერა

ყველა გაზეთებზე და ჟურნალებზე

ფოსტა-ტელეგრაფის წარმოებათა, სააგენტოების, სოფლის წერილების დამტარებლების და ფოსტის სააგენტოების მიერ.

ნ. 389. ა-კ. ფ.-ტ. სამმართველო.

ტფილისის ალმასკომის

1-ლი

ლუდის ქარხანა

აწვდის

საუკეთესო ხარისხის ლუდს

მოითხოვეთ ყველგან!

ნ. 397. კამოს ქ. № 68.

ტფილისის საოლქო ფ-ტ კანტორა

ამით აცხადებს **საზოგადოების საყურადღებოდ**, რომ საფოსტო **კავშირის მასსასთან დაახლოვების და უფრო ფართოთ სარგებლობის მიზნით, ბინებზედ** წერილების დამტარებლებს, როგორც სოფლად, ისე ქალაქში დავალებული აქვთ

საფოსტო ნიშნების გაყიდვა და შეკვეთილი წერილების მიღება

მათვე ევალებათ, როგორც ადგილობრივ, ისე მთელ საბჭოთა კავშირის სხვა ქალაქებში გამომავალ ყველა პერიოდიულ გამოცემებზე **ხელის მოწერის მიღება** გამოცხადებულ ფასებში ყოველგვარ ზედმეტი ხარჯების გაუღებლად.

წერილების **დამტარებლები ვალდებულნი არიან** შეკვეთილ წერილებზე და პერიოდიულ გამოცემებზე ხელის მოწერის მიღების დროს გამგზავნელთ მისცენ ფულის გადახდევინებაში **სათანადო ქვითარი.**

ყოველგვარ დამატებითი ცნობების და განმარტებების მიღება ზემოხსენებულ საკითხებზე შეიძლება შემდეგი მისამართით: **პლეხანოვის გამზირი № 44. ტელეფონი № 16-72.**

საოლქო კანტორის უფროსი კუპრავა. საექსპ. განყ. გამგე კაკაურიძე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საქართველოს სახკინმრეწვის
მორიგი გამოშვება

„მაქსიმ მაქსიმიჩ"

(კავკასიელი ტყვე) ლერმონტოვის მიხედვით

დადგმა **ვ. გ. ბარსკის**
ოპერატორები **ა. პოლიკევიჩი** და **ვ. პოზნანი**

მთავარ როლებში: ზოია ნევინსკაია, ბელა ბელეცკაია, ნ. პროზოროვსკი, გ. ობოლენსკი და სხვები.

თვალყური **ადევნეთ**
დადგმის დღეს

შპალიერს

საქართველოს საზინაო კავშირის მაღაზია № 3

(თავისუფლების მოედანი № 2 უოფ. თამამშევის ქარვასლა).

სთავაზობს

ყველა კოოპერატიულ ორგანიზაციებს და სახელმწიფო, სამეურნეო დაწესებულებებს მეტად ხელსაყრელ ფასებში და შეღავათიან პირობებში.

შპალიერის დიდი არჩევა.

მიღებულია შპალიერის ახალი ტრანსპორტი მოსკოვის და ლენინგრადის

ტრესტებიდან.

ტფილისის სააქციო

საზოგადოებამ

„ციფცორგ“ მა

სომხის ბაზარზე № 6

გახსნა გახსნა

რკინეულობის საცალო მაღაზია

შეიძლება საქონლის ფართოდ შერჩევა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ამიერ-კავკასიის

საზვაჭრობა

საექსპორტო-საიმპორტო კანტორა

ა.-კ. ს. ფ. ს. რ. კავშირში ს. ს. რ. კ. შინავაჭრობის
სახკომისარიატის რწმუნებულის სამმართველოსთან.

გამგეობა ქ. ტფილისში

განყოფილებები:
ბაქოში, ბათომში, ლენინაკანში,
ერევანში, მარკარში.

წარმომადგენლობა--მოსკოვში. განყოფილებები და კანტორები
თავრიზში და მთელ სპარსეთის აზერბეიჯანში.
წარმომადგენლები ოსმალეთში.

ამზადებს სპარსეთის და ოსმალეთის საქონელს:

გამხმარ ხილს, (საკურთად ქალიფორნიული გახმობა)
ნუშს, ტყავს, ხვადაგ საქონელს, ტყავს მატყლს, სამელნე
კაკლეულს, ბამბას, რძეულ ნაწარმოებს და ახალ ხილს.

აწარმოებს აღმოსავლეთში ექსპორტის გაზიდვას:

ნავთის, შაქრის, ფართლეულის
და საბჭოთა წარმოების
ყოველნაირ საქონლის გატანას.

სპარსეთის საქონლის გასასაღებელი საწყობი
ტფილისში.

Б. 402

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ბორჯომის მინერალური წყლის სამმართველო

რუსთაველის გამზირი № 10. ტელ. 6-78

საწყობები: რუსთაველის გამზ. № 10 და 33
პლეხანოვის გამზ. № 93

წყლის ფასი საწყობებიდან:

═ არა ნაკლებ 20 ბოთლისა ═

ადგილზე მიტანით უჭურჭლოთ—24 კაპიკი,

ჭურჭლით—30 კაპიკი.

ცარიელი ბოთლები მიიღება ხდნიშნულ საწყობებში განუსაზღვრელ რაოდენობით

ცალი 6 კაპიკ.

მუშაობა სწარმოებს 8—4 საათამდე.

სააქციო **„საქართველოს ჩაი“** საზ-ება

მიზნად ისახავს ს. ს. ს. რესპუბლიკაში

ჩაის კულტურის განვითარებას, ჩაის პლანტაციების ექსპლოატაციას და აგრეთვე ჩაის დამზადებას და გასაღებას.

ამ საზოგადოების ძირითადი თანხა უდრის 5.000.000 მ.

დამფუძნებელთა შორის ირიცხებიან:

ს. ს. ს. რ. მიწსახკომი
აჭარისტანის ავტ. რესპუბ. მიწსახკომი
აფხაზეთის ს. ს. რ. მიწსახკომი
რ. ს. ფ. ს. რ. მიწსახკომი

ს. ს. რ. კ. ჩაის სამმართველო
ცენტრალ. სასოფლო-სამეურნეო ბანკი
ა-კ. სასოფლო-სამეურნეო ბანკი
ს. ს. ს. რ. სასოფლო-სამეურნეო ბანკი

სააქციო საზოგადოებას მამულები და ჩაის პლანტაციები აქვს:

ჩაქვში, სალიბაურში, კაპრეშუმში და ახალ სალიბაურში.

სააქციო საზოგადოების გამგეობა იმყოფება ქ. ტფილისში

მისამართი: ქ. ტფილისი, რუსთაველის გამზირი № 25. ტელეფონი 10-46.

ქ. ტფილისის კოოპერატიულ ორგანიზაციების ზემო-კვების მრეწველობის საწარმოო გაერთიანების საპაიო ამხანაგობა

წარკოოპმა

ფასები დაუკლო თავის ქარხნების ნაწარმოებს:

მაკარონის—მაკარონი, ვერმიშელი, კრახმალი, ლილა
საშაქარლამო—კონფეტები, შოკოლადი, კარამელი
გალეტის--ნამცხვარი, ხაბაზის ფქვილი, ჟავა

მუდამ იშოვება ახალი და კარგი თვისების უსუროგატო პროდუქტები.

შეგიძლიათ რამდენიც გინდათ იმდენი იყიდოთ.

სახელმწიფო და კოოპერატიულ დაწესებულებებს შეღავათი.

გამგეობის მისამართი: ჟორესის ქ. № 7 (ყოფ. კირკის ქ. ტელ. № 21—75). ნ. 395

მოითხოვეთ

მუშკოოპის, „ზაკტკო“-ს და „ზოეც“-ის ყველა მაღაზიებში
საქართველოს მევენახეობის კოოპერატიული ნაწარმოები

„საქართველოს ღვინო“-ს

ღ ვ ი ნ ო--კახური, იმერული და „ხვანჭკარა“
ა რ ა ყ ი,
კ ო ნ ი ა კ ი,
ლ ი კ ი ო რ ე ბ ი.

„საქართველოს ღვინო“ აერთიანებს საქართველოში არსებულს ყველა მევენახე-მეღვინეთა კოოპერატიულ ორგანიზაციებს.

ყოველგვარ ნაწარმოებზედ ფასები საგრძნობლად

დაკლებულია

ნ. 400

ანონსი ანონსი

ამ დღეებში!!

კინო „პალას“-ის

საზაფხულო დიდი კინო-თეატრის გახსნა

საქართ. პროფ. კულტგანყოფილებ.

კინო-სექცია

ტფილისი. შრომის სასახლე.

მიღებულია პროფესიონალური და საზოგადოებრივი ორგანიზაციებისათვის მისაყიდავათ კინო-კომპლექტები გაძლიერებულ და ჩვეულებრივ მოდელისა, კინო-აპარატები „პ ა ტ ე“ და კინო მამოძრავებლები „პატე—რუს“. ფ ა ს ე ბ ი ხ ე ლ მ ი ს ა წ დ ო მ ი ა.

კინო-სექციასთან გახსნილია საგანგებო კინო-შემკეთებ. სახელოსნო, რომელსაც აქვს უახლესი სახარატო დაზგები. აპარატების შეკეთებას აწარმოებენ სპეციალისტ. სექციას აქვს აპარატ „პატეს“ ყველა სათადარიგო ნაწილები. კინო-ნახშირი იყიდება საფაბ. ფასებში.

აპარატები ქირავდება.

მოქალაქენო!

თქვენი ჯანმრთელობის ინტერესი მოითხოვს, რომ სვათ მხოლოდ მ. ლაღიძის საუკეთესო, ხელოვნურად მომზადებული ხილეულ-მადნეული და სამკურნალო წყლები, რომლებიც მომზადებულია უმაღლესი, ნამდვილი, რჩეული ხილეულობის წვენისაგან, ნადული წყლით უალრესათ გაუმჯობესებულ აპარატებზე.

უკვე დაიწყო სიცხე,
დგება გული და ალი,
რა გეშველებათ თუ კი
არ სვით ლაღიძის წყალი?

ფირმა პასუხისმგებელია მხოლოდ იმ წყლის ღირსებაში, რომელიც შექმნილი იქნება პირდაპირ ქარხნიდან, ან მისი საკუთარი განყოფილებიდან.

რუსთაველის პროსპექტი № 18. ნ. 396

ფოტოგრაფია ქვანია-ში

იღებს

ყოველგვარ ფოტოგრაფიულ სამუშაოს.

შესრულება დროული და კეთილსინდისიერი.

აქვე შეიძლება გელადების სურათების შეძენა.

რუსთაველის გამზირი № 8.

ტყავეულობის ტრესტი

აცხადებს

მომხმარებელთა საყურადღებოთ,

რომ სეზონის დაწყების გამო

ტყავტრესტის

ნაწარმოები

საზაფხულო ფეხსაცმელებით ვაჭრობა სწარმოებს გარდა საკუთარ სავაჭროებისა, აგრეთვე შემდეგ — მაღაზიებში —

1. საქ. სახ. ვაჭრ. „გრუზგოსტორგ"
მაღაზია № 2—კომინტერნის, 15 (ყოფ. სასახლის).

იმავე დაწესებულების მაღაზია № 5,
სადგურის ქუჩა № 2.

2. „ზაკტპო"-ს მაღაზია № 5,
პლეხანოვის პრ. № 101.

ტყავტრესტის
მმართველობა.

ნ. 418

№ 102 ტარტაროზი-ს № 102

სპეციალური სამოსწავლო

ნომერია

თანამშრომლებს ვთხოვთ დროზე მოგვაწოდონ მასალები.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ტარტაროზი"-ს შტაბი

სტრატეგიული მზადება შემდეგი ბრძოლისათვის

ალმასკომის სტამბა, კამოს ქუჩა № 68.